

เข้าเขตแดนของประเทศไทยม่าก็จะใช้รัฐนต์ปิกอัพของฝั่งพม่าแทน เนื่องจากตัวรถคนเข้าเมืองไม่อนุญาตให้นำรถนต์ออกนอกประเทศไทยโดยผ่านจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า

ในส่วนของการชำระราคาสินค้าที่ทำการซื้อขายนั้น “ลุงยว” และคู่ค้าจะใช้เงินบาทเป็นหลักโดยจะชำระโดยผ่านตัวแทนซึ่งเป็นบุคคลที่รู้จักและน่าเชื่อถือ แต่เนื่องจากการชำระราคาสินค้าโดยวิธีนี้ค่อนข้างเสี่ยงจึงอยากให้มีธนาคารเพื่อเป็นตัวแทนในการชำระหนี้

(2) กรณีศึกษา (Case Study): ชื่อ: ลุงยว (นามสมมติ)

สถานะบุคคลตามกฎหมาย : คนสัญชาติไทย

ข้อสังเกต : ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

“ลุงยว” เป็นผู้ประกอบการค้าสัญชาติไทย หลังจากที่ “ลุงยว” ได้แต่งงานกับภรรยาซึ่งเป็นคนจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ได้ใช้ชีวิตอยู่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนตลอดมา เหตุที่ “ลุงยว” มาประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนนั้นก็เพราะเพื่อนของ “ลุงยว” ซึ่งประกอบอาชีพดังกล่าวนั้นแนะนำให้ “ลุงยว” มาประกอบอาชีพนี้

“ลุงยว” ประกอบธุรกิจการค้าขายตามแนวชายแดนมาได้ 10 กว่าปีแล้ว การทำการค้าชายแดนในช่วงแรกนั้น “ลุงยว” ทำการค้าพืชผลทางการเกษตร โดยจะสั่งซื้อสินค้าเกษตรจากคู่ค้าฝั่งพม่าเข้ามาขายในประเทศไทย และในบางครั้ง “ลุงยว” ก็จะส่งสินค้าจากประเทศไทย เช่น น้ำมันพืช อะไหลรอนต์ ไปแลกกับสินค้าเกษตรดังกล่าว

ในการตกลงซื้อขายสินค้าเกษตรดังกล่าว “ลุงยว” จะทำสัญญากันด้วยวาจาโดยจะมีการติดต่อทางโทรศัพท์ระหว่าง “ลุงยว” กับคู่ค้าชาวพม่า ส่วนการชำระเงินค่าสินค้านั้นจะมีทั้งแบบชำระค่าสินค้าเป็นเงินสด โดยจะชำระเป็นเงินบาท และในบางครั้งก็จะนำสินค้าจากประเทศไทยไปแลกกับสินค้าจากคู่ค้าชาวพม่า

นอกจาก “ลุงยว” จะประกอบอาชีพค้าขายสินค้าตามแนวชายแดนฝั่งไทยและฝั่งพม่าแล้ว ปัจจุบัน “ลุงยว” ยังทำการค้านการขนส่งสินค้าไปยังประเทศไทย และยังเป็นตัวแทนของบริษัทต่างๆในการติดต่อทำพิธีการค้านศุลกากรและบริการค้านขนส่งสินค้าให้กับลูกค้าทั้งชาวพม่า ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาประมูลสินค้าในเขตปลอดอากร (FREE ZONE) ของประเทศไทยด้วย การเป็นตัวแทนในด้านการขนส่งสินค้านั้นครอบคลุมถึงอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และอำเภอต่างๆในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

นอกจากนั้น “ลุงยว” ยังมีบริการค้านการขนส่งสำหรับสินค้าถ่ายลำจากประเทศไทยมาเลเซียและประเทศไทยญี่ปุ่นอีกด้วย โดย “ลุงยว” เล่าให้ฟังว่า ผู้ประกอบการฝั่งพม่าที่สั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เช่น ประเทศไทยมาเลเซีย ประเทศไทยญี่ปุ่น และต้องการขนสินค้าผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปประเทศไทย หากต้องการใช้บริการขนส่งสินค้าดังกล่าวก็จะติดต่อกับ “ลุงยว” โดยตรง ทั้งนี้ เพราะว่ารถบรรทุกสินค้าจากต่างประเทศไม่สามารถจะแล่นผ่านบนเส้นทางที่จะไปช่องทางการค้าในจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ เนื่องจากมี

ระยะเวลาที่ยาวไกลและอุปสรรคในการเดินทางค่อนข้างมากไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และในกรณีที่สินค้าถ่ายลำช่องอยู่ในระหว่างความรับผิดชอบของ “ลุงยา” เกิดความเสียหายขึ้น “ลุงยา” จะเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นเองทั้งหมด

(3) กรณีศึกษา (Case Study): ชื่อ: พี่เก่ง (นามสมมติ)

สถานะบุคคลตามกฎหมาย : คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทย (ภายใต้มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522)

ข้อสังเกต : ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

“พี่เก่ง” เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนร่วมกับสามีซึ่งเป็นคนไทยในขณะที่คบค้าร่วมกัน “พี่เก่ง” “พี่เก่ง” ยังคงถือ “ใบสำคัญถื่นที่อยู่” อยู่

สำหรับสินค้าที่ “พี่เก่ง” นำเข้ามาขายในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดใกล้เคียงนั้นเป็นสินค้าที่เกี่ยวกับสิ่งทอจำพวกผ้าห่อ และหัตถกรรมจำพวกไม้ เช่น หีบไม้ ที่รองแก้วที่ทำจากไม้ เป็นต้น โดยสินค้าดังกล่าวส่วนใหญ่มาจากจังหวัดมัณฑเลย์ ประเทศไทยมี และในการนำสินค้าดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทยนั้นจะใช้รถยนต์บรรทุกขนาดเล็ก เช่น รถยนต์กระบะ รถยนต์บรรทุก 6 ล้อ บรรทุกสินค้าดังกล่าวเข้ามา ในการสั่งซื้อสินค้าแต่ละครั้งจะใช้วิธีโทรศัพท์จากประเทศไทยไปยังประเทศไทย แต่ในบางครั้ง “พี่เก่ง” ก็จะโดยสารเครื่องบินจากประเทศไทยไปยังจังหวัดมัณฑเลย์ ประเทศไทยเพื่อซื้อสินค้าโดยตรง ทั้งนี้ เพราะสินค้าที่เป็นสิ่งทอจำพวกผ้าห่อจำเป็นที่จะต้องไปคุ้มครองตามคำสั่งซื้อ (Order) ของลูกค้าที่สั่งมา

ในส่วนของลูกค้าของ “พี่เก่ง” นั้นจะมีหลายกลุ่ม เช่น ลูกค้ากลุ่มโรงแรม รีสอร์ท และนักท่องเที่ยวทั้งในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดใกล้เคียง สินค้าที่นำเข้ามาบางส่วนจะส่งต่อไปให้น้องสาวจำหน่ายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน บางส่วนก็จะนำไปขายที่จังหวัดเชียงใหม่ และบางส่วนก็จะส่งต่อไปให้ลูกค้าที่สั่งซื้อเพื่อนำไปจำหน่ายต่อในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

(4) กรณีศึกษา (Case Study): ชื่อ: พี่เบก (นามสมมติ)

สถานะบุคคลตามกฎหมาย : คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่มีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย

ข้อสังเกต : ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

“พี่เบก” เป็นหนึ่งในผู้ประกอบการค้าชายแดนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดเมื่อพ.ศ.2512 ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นชาวกะเหรี่ยง นับถือศาสนาอิสลาม ถือบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย (ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (มีถิ่นที่อยู่ชาวร)) และบัตรประจำตัวผู้ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อความมั่นคง แม้ว่า “พี่เบก” จะเกิดและอาศัยอยู่ในประเทศไทย แต่ “พี่เบก” ก็มีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ที่จังหวัดลอยก่อ ประเทศไทย รวมทั้งมีภรรยาเป็นคนไทยด้วย

“พี่เบก” เริ่มประกอบธุรกิจการค้าขายเดนเมื่ออายุได้ประมาณ 17-18 ปี โดยสั่งซื้อสินค้าเกมตร เช่น พริกแห้ง ยาสูบ ฯลฯ จากจังหวัดโดยก่อ ประเทศไทยม่าเข้ามาในจังหวัดแม่ส่องสอน ประเทศไทยเพื่อส่งไปจำหน่ายที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื่องจาก “พี่เบก” ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้ากับจังหวัดแม่ส่องสอนได้ เพราะไม่มีบัตรประจำประชาชนไทยจึงทำให้การนำเข้าสินค้าต้องนำเข้าในนามบริษัท ห้างร้านอื่นๆ ซึ่งเป็นนิติบุคคลไทย

ในการติดต่อเพื่อนำสินค้าเข้ามาในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะติดต่อทางโทรศัพท์โดยการซื้อขายไม่มีการทำเป็นลายลักษณ์อักษร การชำระค่าสินค้า การรับมอบสินค้า การขนส่งสินค้าหลังจากสินค้าเข้ามาที่เขตจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าในประเทศไทยจะดำเนินการเรองทั้งหมด

นอกจากนั้น การเสียภาษีศุลกากรการนำเข้าสินค้าทาง “พี่เบก” ก็เสียค่าใช้จ่ายเรองทั้งหมดเช่นกัน แต่ในนามบริษัท ห้างร้านอื่นๆ ซึ่งเป็นนิติบุคคลไทย โดยบริษัท ห้างร้านอื่นๆ ซึ่งเป็นนิติบุคคลไทยนั้นจะได้ค่าตอบแทนจำนวน 6% จากจำนวนเงินที่ต้องจ่ายค่าภาษีศุลกากรการนำเข้าสินค้าแต่ละครั้ง

นอกจากทาง “พี่เบก” จะติดต่อซื้อขายสินค้าเองทั้งหมดแล้ว โ哥ดังที่สร้างขึ้นในนามของบริษัท ห้างร้านอื่นๆ ซึ่งเป็นนิติบุคคลไทยเพื่อใช้ในการเก็บสินค้าต่างๆ ที่นำเข้ามาจากการค้าขายเดนแม่ส่องสอน ด้วยเงินของ “พี่เบก” อีกด้วย ส่วนทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์อื่น เช่น ที่ดิน ก็ต้องใช้ชื่อของคนไทยเป็นผู้ครอบครองแทน แต่ “พี่เบก” ยังสามารถเปิดบัญชีกับทางธนาคารได้

ในเรื่องการส่งสินค้าออกไปประเทศไทยม่านนั้น สินค้าที่ส่งออกก็จะเป็นสินค้าประเภทน้ำมันพืช ผงชูรส รองเท้าแตะ และลูกค้าฝั่งพม่าที่ทำการค้าขายก็เป็นลูกค้าที่ทำการค้าขายกันมานานแล้ว ลูกค้าหนึ่งในนั้นคือ ป้าหวาน (นามสมมติ) ซึ่งเป็นผู้ประกอบการค้าที่อาชญากรที่จังหวัดโดยก่อ ประเทศไทย

ป้าหวานทำการค้าขายกับ “พี่เบก” รวมทั้งผู้ประกอบการค้าฝั่งไทยอื่นอีกหลายคน ในการทำการค้าระหว่างกันนั้นจะใช้วิธีติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ ไม่มีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร การชำระค่าสินค้าจะใช้แบบสินค้าแลกสินค้า หากสินค้ามีไม่พอแลกกันก็จะชำระเป็นเงิน โดยอาศัยการให้บริการของพ่อค้าคนกลางที่ทำหน้าที่แลกเงินจ้าตเป็นเงินบาทที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หรือที่เรียกว่า “โพยก่วน” เมื่อทำการค้าครบหนึ่งปี ป้าหวาน (นามสมมติ) จะเดินทางเข้ามายังประเทศไทยเพื่อมาทำบัญชีหักกลบลบหนี้ค่าสินค้าที่ค้าขายกับผู้ประกอบการฝั่งไทย โดย 1 ปีจะเข้ามาอยู่ในประเทศไทยครั้งละ 7 วัน

การค้าขายเดนในช่วงแรก “พี่เบก” ใช้เส้นทางทางบกในจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าขายเดนไทย-พม่า จังหวัดแม่ส่องสอน โดยแล่นเรือไปที่บ้านแม่ตัวอ่อน เอราวัณ จังหวัดตาก และข้ามไปฝั่งบ้านแม่ตัวอ่อน ประเทศไทย

ต่อมาได้มามาใช้เส้นทางทางบกในจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าขายเดนไทย-พม่า จังหวัดแม่ส่องสอน ซึ่งเส้นทางนี้จะใช้ในหน้าแล้งเท่านั้น เพราะค่าใช้จ่ายในการขนส่งจะถูกกว่าการใช้จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าขายเดนไทย-พม่าทางเส้นทางทางบก ก่อตัวคือ ทางผู้ประกอบการจะเสียค่าเช่ารัฐน้ำต่ำทุกสินค้า เช่น หากเป็นน้ำมันก็จะเสียค่าใช้จ่ายปีละ 18 บาท เมื่อรัฐน้ำต่ำแล่นมาถึงสันเบตของจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าแล้ว

กีเสียค่าจ้างแรงงานบนสินค้าลงจากรถยนต์ ถ้าเป็นน้ำมันก็เหมาค่าแรงคันละ 800 บาท ส่วนแรงงานที่ขับถ่ายสินค้าลงจากรถยนต์ในบริเวณฝั่งไทย คือ ชาวบ้านในจังหวัดแม่ฮ่องสอน หลังจากที่หน่วยงานราชการของไทยตรวจสอบล่ออยสินค้าเสร็จแล้วก็จะขนสินค้าขึ้นรถยนต์บรรทุกของชาวพม่า ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ผู้ประกอบการฝั่งพม่าเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด แรงงานที่ขับสินค้าขึ้นก็เป็นแรงงานชาวพม่า แต่หากเป็นหน้าฝนการใช้เส้นทางดังกล่าวไม่สะดวก “พี่เบก” ก็จะกลับมายใช้เส้นทางจุดผ่อนปะน้ำเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่าทางเส้นทางทางน้ำนั่นค่าใช้จ่ายในการขนส่งจะค่อนข้างสูง เช่น กรณีการขนส่งน้ำมันจากฝั่งไทยไปฝั่งพม่า ต้องใช้รถบรรทุกน้ำมัน ไปยังจุดผ่อนปะน้ำเพื่อการค้า จากนั้นต้องขนถ่ายน้ำมันใส่รถยกตู้ระบบบรรทุกสินค้าไม่สามารถแล่นลงไปยังท่าเรือได้ รถยนต์ระบบหนึ่งคันบรรทุกได้ 50 ปีน ค่าเช่ารถยนต์เที่ยวละ 100 บาท ค่าเช่าเรือบรรทุกน้ำมันเที่ยวละ 7,000 – 8,000 บาท ค่าแรงงานบนน้ำมันปีบละ 2 บาท ค่าผ่านทางของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยพม่า 5,000 บาท เมื่อเรือบรรทุกน้ำมันแล่นลงบ้านตะกอท่า ประเทศไทยพม่าทางประเทศพม่าไม่ให้เรือใหญ่แล่นเข้าไปในน่านน้ำจึงต้องขนถ่ายสินค้าลงจากเรือเพื่อขนสินค้าขึ้นเรือเล็กของชาวพม่า ค่าขนน้ำมันลงเรือปีบละ 2 บาท เมื่อน้ำมันถูกขนลงจากเรือที่บ้านตะกอท่า ประเทศไทยพม่าแล้ว ความรับผิดชอบในความเสียหายและค่าขนส่งของผู้ประกอบการฝั่งไทยก็จะสิ้นสุดลง หลังจากนั้นค่าขนส่งและความเสียหายจะเป็นของผู้ประกอบการฝั่งพม่า

นอกจากนี้ “พี่เบก” ยังได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับสินค้าถ่ายลำโดยมีทั้งกรณีที่ลูกค้าฝั่งพม่าติดต่อมาซื้อสินค้าจาก “พี่เบก” ซึ่งเป็นสินค้าจากต่างประเทศโดยตรง เช่น น้ำมันปาล์ม น้ำมันดีเซลจากประเทศมาเลเซีย เมื่อ “พี่เบก” ได้รับการสั่งซื้อสินค้าดังกล่าวก็จะติดต่อไปยังบริษัทซึ่งเป็นตัวแทนของสินค้าต่างประเทศนั้นๆ ในประเทศไทย ทางบริษัทตัวแทนก็จะสั่งสินค้าจากบริษัทแม่ซึ่งอยู่ต่างประเทศและนำเข้ามาในประเทศไทย หลังจากมีการเสียค่าธรรมเนียมภาษีสินค้าเข้าและขนส่งมาที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว ทาง “พี่เบก” ก็จะประสานงานกับทางค่านศุลกากรเพื่อเสียค่าธรรมเนียมเพื่อขนส่งสินค้าไปยังเขตจุดผ่อนปะน้ำไทย – พม่าเพื่อส่งให้ลูกค้าฝั่งพม่าต่อไป

นอกจากนั้นยังมีกรณีที่ลูกค้าฝั่งพม่าติดต่อซื้อสินค้าจากต่างประเทศโดยตรงมาขอใช้บริการเรื่องการขนส่งสินค้าจาก “พี่เบก” เพื่อขนส่งสินค้าผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปยังจุดผ่อนปะน้ำไทย-พม่า อีกด้วย โดยในการขนส่งสินค้าไปยังจุดผ่อนปะน้ำดังกล่าวหากสินค้าเสียหาย ทางบริษัทขนส่งสินค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าเสียหายทั้งหมด เช่น หากเป็นน้ำมันปาล์ม ทางบริษัทขนส่งจะได้ค่าขนส่งปีบละ 18 บาท หากสินค้าที่ขนส่งเสียหายต้องซื้อปีบละ 720 บาท ในขณะเดียวกันทาง “พี่เบก” ก็จะได้ค่าตอบแทนจากบริการค่าสินค้าถ่ายลำ เช่น ถ้าเป็นน้ำมันจะได้รับค่าบริการปีบละ 3-4 บาท สำหรับสินค้าถ่ายลำที่มาใช้บริการของ “พี่เบก” โดยส่วนใหญ่จะมาจากประเทศไทยญี่ปุ่น เช่น ผ้าเก่า รถจักรยานมือสอง อะไหล่รถยนต์เก่า และจากประเทศมาเลเซีย เช่น น้ำมันพืช น้ำมันดีเซล เป็นต้น

(5) กรณีศึกษา(Case Study): ชื่อ: พี่แวน (นามสมมติ)

สถานะบุคคลตามกฎหมาย : คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่มีสิทธิเชื้อชาติชั่วคราวในประเทศไทย

ข้อสังเกต : ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

“พี่แวน” เกิดเมื่อพ.ศ.2509 ที่ชายแดนบ้านพาปุน อำเภอพาปุน ประเทศไทยพม่า ซึ่งเป็นเขตแดนติดต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า “พี่แวน” ได้เดินทางไปมาฯระหว่างบ้านพาปุน ประเทศไทยกับประเทศไทย จนในท้ายที่สุด ได้ข้ายเข้ามาอาชญากรรมที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจุบัน “พี่แวน” ถือบัตรประจำตัวบุคคลนั้นที่สูง และได้ยื่นขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิเชื้อชาติการในประเทศไทยตามมติคณะรัฐมนตรี (ภายใต้มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522) พร้อมกับภรรยา ส่วนลูกๆทั้งสี่คนก็ยื่นขอสัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งลูกแก่ๆและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 ตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว

“พี่แวน” เคยทำงานให้กับ “พี่แขก” ต่อมา “พี่แวน” ก็ได้ลาออกจากมาประกอบธุรกิจการค้าชายแดนโดยตรง โดยมีป้าหวาน (นามสมมติ) ลงทุนซื้อเรือขนส่งสินค้าให้ “พี่แวน” ทำการค้าทั้งการนำเข้าสินค้ามาจากฝั่งพม่า เช่น พริก ถั่ว ฯ และน้ำมัน และการส่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศจากบริษัทตัวแทนในต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยให้กับลูกค้าฝั่งพม่า เช่น รถจักรยานจากประเทศไทยญี่ปุ่น นำมันจากประเทศไทยมาเลเซีย เป็นต้น เมื่อสินค้าที่ส่งซื้อมาถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอน “พี่แวน” จะติดต่อประสานงานกับค่าจ้างรถจักรยานเพื่อนำสินค้าออกไปฝั่งพม่า รวมทั้งการติดต่อเรื่องการขนส่งสินค้าดังกล่าวด้วย

สำหรับเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งสินค้าโดยหลักจะใช้จุดผ่อนปนการค้าชายแดนไทย – พม่าซึ่งเป็นเส้นทางทางบก แต่ถ้าเป็นหน้าฝนก็จะใช้จุดผ่อนปนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ซึ่งเป็นเส้นทางทางน้ำถ้าหากลูกค้าฝั่งพม่าสามารถเบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการขนส่งที่สูงขึ้นได้

ในการชำระค่าสินค้านั้นจะมีทั้งวิธีใช้สินค้าแลกสินค้า กับการชำระค่าสินค้าเป็นเงินสด โดยผ่านพ่อค้าคนกลางในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งพ่อค้าดังกล่าวจะโอนเงินให้ “พี่แวน” ทางธนาคารที่ได้เปิดบัญชีไว้

สำหรับปัญหาที่ “พี่แวน” ประสบอยู่ ก็คือ การไม่สามารถไปขอรับเงินกับทางธนาคารพาณิชย์เพื่อนำมาลงทุนในการประกอบธุรกิจทั้งนี้ เพราะไม่มีสัญชาติไทยแม้ว่า “พี่แวน” จะเปิดบัญชีกับธนาคารได้ก็ตาม ดังนั้น เงินที่ “พี่แวน” ใช้ลงทุนจึงต้องยืมจากเพื่อนๆที่รู้จักกัน

และด้วยเหตุที่ “พี่แวน” ยังไม่มีสัญชาติไทย จึงทำให้ “พี่แวน” ประสบปัญหาเรื่องการเดินทางออกนอกพื้นที่โดยเฉพาะกรณีที่ต้องไปติดต่อส่งของให้กับลูกค้าในประเทศไทยโดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ หาก “พี่แวน” จะต้องออกนอกพื้นที่ก็จะต้องไปขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก่อนเสมอ

(6) กรณีศึกษา (Case Study): ชื่อ: พีจีน (นามสมมติ)

สถานะบุคคลตามกฎหมาย : คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่มีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย

ข้อสังเกต : ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

“พีจีน” เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนอีกคนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน “พีจีน” เกิดเมื่อพ.ศ.2501 ที่จังหวัดตองจี ประเทศไทยมีเชื้อสายจีนยูนนาน เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเมื่อพ.ศ. 2521 ปัจจุบันถือบัตรประจำตัวบุคคลนั่นที่สูง (ไม่ใช่ชาว夷) และทะเบียนรายภูร (ทร.13) “พีจีน” ได้ยื่นขอสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยราชการในประเทศไทยตามมติคณะกรรมการ (ภายใต้มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522) แล้ว

“พีจีน” ประกอบธุรกิจการค้าชายแดนมาตั้งแต่ตอนที่อาศัยอยู่จังหวัดตองจี ประเทศไทยมีแล้วโดยสินค้าที่ทำการค้าขายจะเป็นสินค้าเกษตร เช่น ถั่ว พริก เป็นต้น และเมื่อ “พีจีน” เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ประกอบธุรกิจการค้าชายแดนตลอดมาโดยมีทั้งนำสินค้าจากฝั่งพม่าเข้ามาในประเทศไทย และในขณะเดียวกันก็จะให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าถ่ายลำที่มาจากการต่างประเทศด้วย กล่าวคือ หากลูกค้าฝั่งพม่าต้องการใช้บริการเกี่ยวกับสินค้าถ่ายลำก็จะติดต่อกันยัง “พีจีน” เมื่อสินค้าถ่ายลำเดินทางมาถึง จังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว “พีจีน” ก็จะนำเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ไปติดต่อกับค่ายศุลกากร จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อเสียค่าธรรมเนียม และขนสินค้าไปส่งที่สันเบตองจุดผ่อนปนไทย-พม่า สำหรับรถยนต์ที่ใช้ขนส่งสินค้ามีทั้งของ “พีจีน” เอง และรถยนต์ที่ “พีจีน” เช่ามาอีกหอดหนึ่ง

ในการติดต่อการค้าขายนั้น ไม่ได้ทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด แต่ใช้ความไว้เนื้อเชื่อใจ ต่อกันระหว่าง “พีจีน” และคู่ค้าชาวพม่า ส่วนการชำระหนี้ค่าสินค้านั้นมักใช้วิธีนำสินค้ามาแลกกับสินค้า และหากต้องมีการชำระหนี้ค่าสินค้าเป็นเงินบาทก็จะชำระโดยผ่านพ่อค้าคนกลางที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สำหรับปัญหาที่ “พีจีน” ประสบอยู่นั้น ก็คือ การไม่สามารถครอบครองรถยนต์เป็นของตนเองเพื่อติดต่อด้วยกิจ ได้ ดังนั้น จึงต้องให้ผู้อื่นซึ่งมีสัญชาติไทยครอบครองรถยนต์ดังกล่าวแทน การไม่สามารถทำใบขับขี่รถยนต์ได้เนื่องจากยังไม่มีสัญชาติไทย และหากจะเดินทางออกนอกพื้นที่ต้องขออนุญาตก่อนและในการได้รับอนุญาตให้ออกนอกพื้นที่จะได้ครั้งละ 5 วันเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ที่ 6 กรณี จะเห็นได้ว่า การค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศไทย กฎหมาย และระบบที่กฎหมายทางการค้าจะได้รับการปฏิบัติที่เข้มงวดและเรื่อง “สถานะบุคคล” ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” อย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น

(1) กฎหมายว่าด้วยการนำเข้าและ/หรือส่งออกสินค้า

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า การนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านช่องทางการค้าต่างๆ ที่ไม่มีการประกาศกำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นจุดผ่อนปนเพื่อการค้า ทางอนุมัติ และทางอนุมัติเฉพาะคราวนั้น ผู้ประกอบการต้องดำเนินการเสียภาษีหรือต้องดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรเพื่อเสียภาษีทุกราย โดยไม่มีข้อยกเว้น

ทั้งนี้เพราะว่าการค้าชายแดนในลักษณะนี้เป็นการค้าชายแดนอย่างผู้ประกอบการที่แสวงหากำไรเป็นสำคัญซึ่งไม่เหมือนกับลักษณะของการค้าชายแดนในลักษณะแรก

นอกจากนี้ หากเราพิจารณาให้ละเอียดลึกซึ้งแล้ว เราจะพบว่า ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่เป็นคนไทยนั้นจะประกอบธุรกิจการค้าชายแดนได้โดยตรงด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้ประกอบการกลุ่มนี้สามารถที่จะทำการติดต่อได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ไม่ต้องผ่านตัวแทนหรือนายหน้าต่ออย่างใด นั่นหมายถึง คนไทยสามารถประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่

ในขณะที่ผู้ประกอบการที่เป็นคนต่างด้าวและอาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นไม่สามารถจะประกอบธุรกิจการค้าชายแดนได้โดยตรงด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ไม่สามารถที่จะทำการติดต่อได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ต้องดำเนินการผ่านตัวแทนหรือนายหน้า เช่น การทำพิธีการคุ้ลการนั้นต้องให้ตัวแทนหรือนายหน้าที่เป็นคนไทยไปดำเนินการติดต่อกับด้านศุลกากรแทนผู้ประกอบการที่เป็นคนต่างด้าว เป็นต้น นั่นหมายถึง คนต่างด้าวไม่สามารถประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่

(2) กฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง

ก. จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ทางอนุมัติ และทางอนุมัติเฉพาะครัว

อย่างที่ทางคณะกรรมการผู้วิจัยได้นำเสนอแล้วในบทที่ 1 ว่าจุดผ่อนปรนเพื่อการค้านั้นจะมีตัวตรวจคนเข้าเมืองมาประจำการ แต่หากเป็นทางอนุมัติหรือทางอนุมัติเฉพาะครัวนั้นจะไม่มีตัวตรวจคนเข้าเมืองมาประจำการแต่จะมีเจ้าหน้าที่ทหารด้านความมั่นคงเข้ามาดูแลรับผิดชอบ

แต่ไม่ว่าจะเป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ทางอนุมัติ และทางอนุมัติเฉพาะครัว แต่หากเป็นชาวบ้านที่ไม่ได้อาชญาณ์ในบริเวณพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของช่องทางการค้าดังกล่าวแล้ว ตัวตรวจคนเข้าเมืองจะไม่อนุญาตหรือยินยอมให้มีบุคคลหรือคนเหล่านั้นเข้าเมืองผ่านช่องทางการค้าดังกล่าวได้ไม่ว่ากรณีใดๆ

ดังนั้น ผู้ประกอบการที่เป็นทั้งคนไทยและคนต่างด้าวไม่สามารถเดินทางออกประเทศไทยได้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งนี้ก็เพื่อความปลอดภัยในชีวิตที่อาจจะเกิดขึ้นได้หากมีการเดินทางออกประเทศไทยในกรณีดังกล่าว

ข. ช่องทางตามธรรมชาติ

ช่องทางตามธรรมชาติเป็นช่องทางที่ทางราชการยังไม่มีการประกาศเปิดทำการเป็นช่องทางการค้าดังนั้น จึงไม่มีตัวตรวจคนเข้าเมืองมาประจำการแต่จะมีเจ้าหน้าที่ทหารด้านความมั่นคงเข้ามาดูแลรับผิดชอบ เมื่อเข่นกรณีทางอนุมัติและทางอนุมัติเฉพาะครัว

และเหมือนกับกรณีจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ทางอนุมัติและทางอนุมัติเฉพาะครัว ตัวตรวจคนเข้าเมืองจะไม่อนุญาตหรือยินยอมให้มีบุคคลหรือคนเหล่านั้นเข้าเมืองผ่านช่องทางการค้าดังกล่าวได้ไม่ว่ากรณีใดๆ

ดังนั้น ผู้ประกอบการที่เป็นห้างคุณไทยและคนต่างด้าวไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศไทยได้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งนี้ก็เพื่อความปลอดภัยในชีวิตที่อาจจะเกิดขึ้น ได้หากมีการเดินทางออกนอกประเทศไทย ในการณ์ดังกล่าว

เพราะฉะนั้น ทางคณะผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า บุคคลหรือคนที่อาศัยอยู่นอกบริเวณที่เป็นช่องทางการค้า ไม่ว่าจะเป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ทางอนุมติและทางอนุมติเฉพาะครัว รวมถึงช่องทางตามธรรมชาตินั้น กฎหมายและระเบียบนโยบายทางการค้านั้น จะได้รับการปฏิบัติที่เข้มงวดหรือเข้มข้นมากขึ้น และเรื่อง “สถานะบุคคล” การเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าว ก็เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ซึ่งในกรณีนี้ทางคณะผู้วิจัยจะนำเสนอต่อไปว่า “คนต่างด้าว” นั้น สามารถประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ได้หรือไม่

ส่วนที่ 2 : นโยบาย

“ผู้ประกอบการค้าชายแดน” บริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ส่วนนี้ทางคณะผู้วิจัยจะนำเสนอถึง “นโยบาย” ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวกับสิทธิในการประกอบธุรกิจของบุคคลหรือคนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือ “ผู้มีสิทธิ์” ใน การประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ เพื่อให้เราเห็นภาพของผู้ประกอบการค้าชายแดนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนต้องการควบคุมและดูแลบุคคลที่ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัด แม่ฮ่องสอน ดังนั้น ทางจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน⁶³ จึงกำหนดหลักเกณฑ์โดยให้บุคคลที่จะทำการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้วเท่านั้น⁶⁴ โดยการขึ้นทะเบียน ผู้ประกอบการนี้ผู้ประกอบการที่จะขึ้นทะเบียนสามารถขึ้นทะเบียนได้ที่ว่าการอำเภอในอำเภอที่ตนอยู่อาศัย

⁶³ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวกับการค้าชายแดนของจังหวัด ประกอบด้วย ชุดทำงาน 2 ชุด คือ

- (1) คณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทย-พม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- (2) คณะกรรมการฝ่ายพม่าและคณะกรรมการค้าชายแดนของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน

โดยคณะทำงานทั้งสองชุด มีหน้าที่ดูแลตามเหตุการณ์และสถานการณ์ชายแดนไทย-พม่า เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้สอดคล้องกับนโยบายของ ส่วนกลางและจังหวัดเพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามคำสั่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยและประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ 729/2549 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2549 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน.

⁶⁴ ประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 เรื่อง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าและช่องทางอนุมติด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน หน้า 4-6.

อยู่ ซึ่งหลังจากขึ้นทะเบียนกับทางอำเภอแล้ว ทางอำเภอจะส่งเรื่องพร้อมทั้งเอกสารต่างๆไปยังจังหวัด แม่อ่องสอนเพื่อดำเนินการพิจารณาอนุมัติต่อไป ซึ่งหลังจากจังหวัดแม่อ่องสอนอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการ ค้าขายเด่นในจังหวัดแม่อ่องสอนแล้ว ทางจังหวัดแม่อ่องสอนจะทำการส่งรายชื่อของผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนแล้วนั้นไปยังค่า่นศุลกากรในจังหวัดแม่อ่องสอนทั้งสองค่า่น กล่าวคือ ค่า่นศุลกากรแม่อ่องสอนและค่า่นศุลกากรแม่สะเรียงกึ่ง ไว้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบรายชื่อผู้ที่เข้ามาติดต่อเพื่อทำพิธีการศุลกากรในการนำเข้าและส่งออกสินค้าในจังหวัดแม่อ่องสอนต่อไป ซึ่งหากไม่พนรายชื่อเป็นผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับทางจังหวัดแม่อ่องสอนก็จะไม่อนุญาตให้ทำพิธีการศุลกากรเพื่อนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านค่า่นศุลกากร⁶⁵

นอกจากจังหวัดแม่อ่องสอนจะส่งรายชื่อผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดไปให้ค่า่นศุลกากรแล้ว ทางจังหวัดแม่อ่องสอนยังได้ติดบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการค้าขายเด่นที่ขึ้นทะเบียนไว้ ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าต่างๆในจังหวัดแม่อ่องสอน ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบและอนุญาตในเรื่องเอกสารและขั้นตอนการส่งออกและนำเข้าสินค้าต่อไป

อนึ่ง ผู้ประกอบการที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าขายเด่นกับทางจังหวัดแม่อ่องสอนต้องเป็นคนไทยหรือนิติบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น และการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการนี้ยังครอบคลุมไปถึงผู้ประกอบการชาวพม่าและนิติบุคคลสัญชาติพม่าที่เข้ามาติดต่อกับค้าขายในจังหวัดแม่อ่องสอนด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นการค้าขายเด่นในปริมาณเล็กน้อยระหว่างคนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนค่า่นจังหวัดแม่อ่องสอนของประเทศไทยกับประเทศไทยกับประเทศไทย พทางเจ้าหน้าที่ก็จะอนุโลมให้ทำการค้าได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับจังหวัดแม่อ่องสอนด้วย

ตัวอย่างภาพ : ภาพถ่ายบัญชีรายชื่อผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตทำการค้าขายเด่น จังหวัดแม่อ่องสอน และจุดตรวจสอบของหน่วยงานราชการ ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าบ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่อ่องสอน

⁶⁵ อาจแล้ว.

ดังนี้ จะเห็นได้ว่าจากการที่จังหวัดแม่ส่องสอนกำหนดให้บุคคลทุกคนทั้งที่เป็นคนไทยและคนพม่า (รวมทั้งนิติบุคคลไทยและนิติบุคคลพม่าด้วย) มาทำการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนก่อน มิฉะนั้น จะไม่มีสิทธิ์ประกอบธุรกิจการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอนได้ดังประกาศจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 เรื่อง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าและซื้อขายของน้ำมันดีเซล จังหวัดแม่ส่องสอนดังกล่าว ซึ่งผลของนโยบายของจังหวัดแม่ส่องสอนดังกล่าวนั้นทำให้เกิดกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดแม่ส่องสอนได้เป็น 2 กลุ่มคือ

- 1.) ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับจังหวัดแม่ส่องสอน และ
- 2.) ผู้ประกอบการที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับจังหวัดแม่ส่องสอน

ผลของการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นทำให้บุคคลที่ขึ้นทะเบียนมีสิทธิ์ประกอบการค้าชายแดนทั้งการประกอบการค้าชายแดนเพื่อธุรกิจการค้าและการค้าชายแดนทั่วๆ ไป แต่อย่างไรก็ตาม การค้าชายแดนทั่วไปนโยบายของจังหวัดแม่ส่องสอนตามประกาศฯดังกล่าวดูจะไม่มีผลกระทบต่อบุคคลทั่วไปทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างด้าวมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากการบังคับตามประกาศฯดังกล่าวดูจะได้รับการผ่อนคลายจากหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพียงการค้าชายแดนในรูปแบบนี้เป็นการค้าชายแดนที่มีปริมาณเล็กๆน้อยๆ ไม่จำเป็นต้องดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากร

แต่หากเป็นการค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศไทยหรือการค้าชายแดนเพื่อธุรกิจการค้า ผลของการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นจะมีผลต่อผู้ที่ขึ้นทะเบียนอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการค้าชายแดนกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนจะไม่สามารถดำเนินการพิธีการศุลกากรกับด้านศุลกากรเพื่อทำการนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านทางจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ซึ่งทางอนุมัติและทางอนุมัติเฉพาะคราวที่ตั้งอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด้านศุลกากรในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นทำให้ทางคณะกรรมการว่าด้วยมีผู้ประกอบการที่เป็นคนไทยจากจังหวัดอื่นๆเดินทางมาทำพิธีการศุลกากรกับด้านศุลกากรในจังหวัดแม่ส่องสอน โดยที่ผู้ประกอบการนั้นไม่ได้ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ส่องสอน ดังนั้น ทางด้านศุลกากรจึงปฏิเสธไม่ดำเนินการพิธีการศุลกากรให้ตามประกาศของจังหวัดแม่ส่องสอนฯดังกล่าว

ผู้ประกอบการที่จะขึ้นทะเบียนกับจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นอย่างที่ทราบในตอนต้นแล้วว่าบุคคลหรือคนที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นมีได้เฉพาะคนไทยเท่านั้น ดังนั้น ย่อมเป็นที่แน่นอนว่าคนต่างด้าวไม่สามารถที่จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับปรากฏว่าผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอนมีทั้งคนไทยและคนต่างด้าวประกอบธุรกิจการค้าชายแดนอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอน ทั้งการค้าชายแดนโดยแท้และการค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศอย่างที่ทางคณะกรรมการวิจัยได้นำเสนอไว้ในตอนต้น

ในส่วนของคนต่างด้าวนั้น หากต้องการที่จะทำการค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศไทยหรือการค้าชายแดนเพื่อธุรกิจนั้นก็จะต้องซ้างหรือให้คนไทยเป็นตัวแทนไปขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้า

ชายแคนกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนแทนตนเอง ส่วนในเรื่องการติดต่อกับทางด้านสุลกากรเพื่อทำพิธีการนำเข้าและส่งออกสินค้านั้นก็จะดำเนินการด้วยตนเองหรือในบางครั้งก็จะให้ตัวแทนไปดำเนินการให้โดยจะรับภาระในการออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ไม่ได้เขียนกับจังหวัดแม่ส่องสอนทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างด้าวจึงทำการค้าชายแคนในตลาดมีดเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบจากประกาศของจังหวัดแม่ส่องสอนฯ ดังกล่าว โดยการจ้างคนไทยที่เขียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนแล้วให้เป็นตัวแทนในการติดต่อราชการในจังหวัดแม่ส่องสอน เพราะฉะนั้น ผู้ประกอบการที่เขียนกับจังหวัดแม่ส่องสอนจึงไม่ได้เป็นผู้ประกอบการที่สะท้อนความจริงให้กับจังหวัดแม่ส่องสอนในส่วนของโครงสร้างของ “ผู้ประกอบการค้าชายแคน” ในจังหวัดแม่ส่องสอน

ส่วนที่ 3 : กฏหมาย

“ผู้ประกอบการค้าชายแคน” บริบทของประเทศไทย

ส่วนนี้ทางคณะผู้วิจัยจะนำเสนอถึง “กฏหมาย” ของประเทศไทยโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสิทธิในการประกอบธุรกิจของบุคคลในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือ “ผู้มีสิทธิ์” ในการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อให้เราเห็นภาพของผู้ประกอบการค้าชายแคนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

สิทธิในการประกอบธุรกิจ ซึ่งรวมถึงการค้าชายแคนนั้น หากเราจะตั้งคำถามว่า บุคคลใดหรือผู้ใดมีสิทธิในการประกอบธุรกิจการค้าชายแคนในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือ “ผู้มีสิทธิ์” ได้บ้าง?

เราคงต้องมาพิจารณาในลำดับแรกว่า “สิทธิในการประกอบธุรกิจ (รวมถึงการค้าชายแคน)” นั้นเป็นสิทธิของบุคคลหรือคนใด? เพราะบุคคลหรือคนนั้นจะเป็น “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือ “ผู้มีสิทธิ์” นั้น ซึ่งประเด็นนี้เราต้องทำความเข้าใจว่า การมีสิทธิในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” กับการใช้สิทธิในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” นั้นไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีสิทธิในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” อาจจะยังใช้สิทธิในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ไม่ได้ก็ได้ และในทางกลับกันผู้ที่ไม่มีสิทธิในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ย่อมไม่อาจจะใช้สิทธิในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ได้

ตัวอย่างเช่น กรณีของเด็กผู้เยาว์อายุ 10 ขวบ ต้องการเปิดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์กับธนาคารพาณิชย์ ทางธนาคารผู้วิจัยทราบว่า “กรณีนี้เด็กผู้เยาว์คนดังกล่าวมีสิทธิในการเปิดสมุดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์หรือไม่?”

ตอบ : กรณีนี้เด็กผู้เยาว์คนดังกล่าวมีสิทธิในการเปิดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์กับธนาคารพาณิชย์ได้ แต่การใช้สิทธิในการดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์กับธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวเด็กผู้เยาว์คนดังกล่าวตนไม่สามารถใช้สิทธิในการเปิดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์ดังกล่าวได้ หากบิดา

มาตรการหรือผู้ปกครองไม่ได้ให้ความยินยอมในการเปิดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์ ดังตัวอย่างเช่น มาตรา 21 และมาตรา 27⁶⁶ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น ในส่วนนี้ทางคณะผู้วิจัย จึงนำเสนอถึง “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือผู้มีสิทธิในการประกอบธุรกิจ รวมถึงการค้าขายเด่นในประเทศไทยผ่านตัวบทกฎหมายหรือบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้เราเห็นภาพของ “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือผู้มีสิทธิในการประกอบธุรกิจการค้าขายเด่นที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจะขอนำเสนอผ่านเรื่อง “สถานะบุคคล” ดังนี้

การประกอบธุรกิจหรือสิทธิในการประกอบธุรกิจนี้เป็นสิทธิที่ได้รับการรองรับไว้ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังต่อไปนี้

ดังนั้น สิทธิในการประกอบธุรกิจจึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญซึ่งใน ปัจจุบันคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ดังจะเห็นได้จากมาตรา 43 แห่งรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแบ่งขัน โดยเสรีอย่างเป็น ธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เนื่องจากเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศไทย การคุ้มครองประชาชนใน ด้านสาธารณูปโภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการ ประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพ ของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดความไม่เป็นธรรมในการแบ่งขัน”

ดังนี้ จากมาตรา 43 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า บุคคล ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย การจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจจะกระทำ มิได้เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

พระองค์นี้ ในเบื้องต้นเราสามารถที่จะสรุปได้ว่า บุคคลหรือคนทุกคนมีสิทธิในการประกอบ ธุรกิจ แต่สิทธิในการประกอบธุรกิจดังกล่าวนั้นอาจจะถูกจำกัดได้โดยกฎหมาย

⁶⁶ มาตรา 21 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า “ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมได้ฯ ต้องได้รับความยินยอม ของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน การใดๆ ที่ผู้เยาว์ได้ทำลงประสาทจากความยินยอมเช่นว่านี้เป็นโมฆะ เว้นแต่จะบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น”

มาตรา 27 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ‘ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ ในการประกอบธุรกิจทางการค้าหรือธุรกิจอื่น หรือในการทำสัญญาเป็นลูกจ้างในสัญญาจ้างแรงงานได้’ ในการนี้ที่ผู้แทนโดย ชอบธรรมไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้สั่งอนุญาตได้

ในความเกี่ยวพันกับการประกอบธุรกิจหรือการจ้างแรงงานตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เยาว์มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่ง บรรลุนิติภาวะแล้ว”

ดังนั้น สิ่งที่เราต้องนำมาพิจารณาในลำดับถัดไปก็คือ มีกฎหมายใดบ้างที่จำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของบุคคลในประเทศไทย ?

จากการค้นคว้าข้อมูลทางกฎหมาย ทางคณะผู้วิจัยไม่พบกฎหมายที่เข้ามายield="block" จำกัดการ “มีสิทธิ” ในการประกอบธุรกิจของคนไทย

แต่หากเป็นการ “ใช้สิทธิ” ในการประกอบธุรกิจนั้นจะมีกฎหมายหลากหลายฉบับเข้ามายield="block" จำกัด/ควบคุมและคุ้มครองจำนวนมาก แต่จะเป็นการจำกัด/ควบคุมและคุ้มครองด้วยการ “สินค้าหรือบริการ” เป็นส่วนใหญ่โดยการกำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ในการ “ใช้สิทธิ” ใน การประกอบธุรกิจ เช่น มาตรา 6 ทวี แห่งพระราชบัญญัติกําหนด พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติกําหนด พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551⁶⁷ เป็นต้น ซึ่งในเรื่องนี้ ทางคณะผู้วิจัยเห็นว่า อาจจะต้องมีการศึกษาถึงกฎหมายที่เข้ามายield="block" จำกัดการใช้สิทธิในการประกอบธุรกิจของคนไทยต่อไปในอนาคต

ในขณะที่คนไทยไม่ประสบปัญหาทางกฎหมายในการ “มีสิทธิ” ในการประกอบธุรกิจ แต่ คนต่างด้าวที่ต้องประสบปัญหาทางกฎหมายในการ “มีสิทธิ” ในการประกอบธุรกิจโดยเฉพาะกฎหมายที่เข้ามายield="block" จำกัดการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ที่นี้ เพราะ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเอาไว้อย่างเข้มงวด

ดังนี้ ทางคณะผู้วิจัย ขอนำเสนอรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์เรื่อง “สถานะบุคคล” มาประกอบการพิจารณา ดังนี้⁶⁸

(1) คนไทย

คนไทยมีสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ” อย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อจำกัดสิทธิแต่อย่างใด ภายใต้การคุ้มครองของมาตรา 43 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

(2) คนต่างด้าว

คนต่างด้าวมีสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ” เช่นกัน แต่อยู่ภายใต้ทบังคับหรือบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งในที่นี้คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่ง เป็นไปตามมาตรา 50 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในสมัยนั้น ซึ่งก็คือ มาตรา 43 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ฉบับปัจจุบัน⁶⁸

⁶⁷ มาตรา 6 ทวีแห่งพระราชบัญญัติกําหนด พ.ศ. 2507 บัญญัติว่า “...ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเชื้อพันธุ์พืช ที่รัฐมนตรีประกาศตามวรรคหนึ่งเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี และในการนำเข้าจะต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชกำกับ มาด้วย...”

⁶⁸ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 บัญญัติว่า “...พระราชบัญญัตินี้มีบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป สำหรับคนต่างด้าว แต่ถ้าเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ให้ได้รับอนุญาตตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย...”

ดังนั้น คนต่างด้าวจะมีสิทธิในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” หรือไม่ต้องพิจารณา “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542” เป็นสำคัญในลำดับแรก

ดังนี้ ทางคณะผู้วิจัยจะขอนำเสนอถึง “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542” ในฐานะที่เป็นบทบัญญัติกฎหมายที่จำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ดังนี้

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ได้แบ่งกลุ่มหรือประเภทของคนต่างด้าวที่จะมีสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ไว้ 3 ประเภทคือ

(1) คนต่างด้าว : ห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเด็ดขาด⁶⁹

มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ห้ามคนต่างด้าว 2 ประเภทไม่ให้มีสิทธิประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ในประเทศไทย ดังนี้

1.) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศตามกฎหมาย

คนต่างด้าวในกลุ่มนี้ คือ คนต่างด้าวที่เข้าเมืองไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยและถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศออกประเทศไทยตามกฎหมาย

เช่น คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ.2499 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2507 และพระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2521⁷⁰ หรือผู้ต้องถูกส่งตัวกลับออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 29 54 และ 55 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522⁷¹ เป็นต้น

⁶⁹ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “คนต่างด้าวต่อไปนี้ ห้ามประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศตามกฎหมาย

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น”.

⁷⁰ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ.2499 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2507 และพระราชบัญญัติการเนรเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2521บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่ามีความจำเป็นเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้รัฐมนตรีจัดตั้งให้ เนรเทศคนต่างด้าว ออกไปนอกราชอาณาจักรมีกำหนดเวลาตามที่จะเห็นสมควร อนึ่ง เมื่อพฤติกรรมเป็นลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้รัฐมนตรีจัดตั้งให้ เนรเทศคนต่างด้าว ออกไปนอกราชอาณาจักร”

ความในวรรคแรกนี้ให้เขียนงักแก่ผู้ที่เคยได้สัญชาติไทยโดยการเกิด”.

⁷¹ มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบคนต่างด้าวผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามว่าให้เข้ามาในราชอาณาจักร หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามว่าให้เข้ามาในราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เข้าของพำนະหรือผู้ควบคุมพำนະจัดการควบคุมคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ในพำนະ หรือให้สั่งตัวไปยังสถานที่ใด เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ควบคุมไว้ตรวจสอบ หรือให้ส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร...”

คนต่างด้าวกลุ่มนี้เนื่องจากเป็นผู้ที่ประเทศไทยต้องส่งกลับหรือเนรเทศออกนอกประเทศไทย ดังนั้น การที่จะให้มีสิทธิประกอบธุรกิจในประเทศไทยในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ดูจะเป็นเรื่องที่ขัดกับเจตนาของกฎหมายเกี่ยวกับการเนรเทศหรือคนเข้าเมืองที่ต้องการให้ส่งคนต่างด้าวเหล่านี้ออกนอกประเทศไทย อีกทั้งคนต่างด้าวในกลุ่มนี้ไม่สามารถปรากฏตนต่อสังคมไทยได้โดยชัดแจ้งเปิดเผยเมื่อตนเช่น คนต่างด้าวอื่นๆกรณีทั่วไป เพราะจะนั่น บทบาทต่อการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในกลุ่มนี้จึงมีน้อยมากเมื่อเทียบกับคนต่างด้าวกรณีอื่นๆ

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ ผู้ที่หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าโดยอาศัยอยู่ใน “พื้นที่พักพิงชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบในจังหวัดแม่ฮ่องสอน” หรือ แรงงานต่างด้าวที่มิได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งคนต่างด้าวในกรณีนี้คือ คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีสิทธิอาศัยในประเทศไทยนั่นเอง

2.) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวในกรณีนี้ คือ คนต่างด้าวที่เข้าเมืองมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของประเทศไทยซึ่งในที่นี้ก็คือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพ.ศ.2522 ซึ่งตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพ.ศ.2522 นี้คนต่างด้าวที่จะเข้ามาในประเทศไทยนั้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการที่ประเทศไทยกำหนดว่าด้วยการเข้ามาในประเทศไทย อันได้แก่ กรณีมาตรา 12 13 15 และ 17⁷² แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพ.ศ.

มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “คนต่างด้าวผู้ได้เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้...”

มาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวกลับโดยพำนัชได้หรือช่องทางใดก็ได้ตามแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาเห็นสมควร...”

⁷² มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายระหว่างประเทศ

การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎหมายระหว่างประเทศ

(2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(3) เข้ามาเพื่อมิอาชีพเป็นกรรมการ หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายโดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกฤติหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังไม่ได้ป่วยหรือป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นว่านั้น

(6) เคยได้รับโทยจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทยสำหรับความผิดลหุ โทยหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุข หรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหลวังหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทยการลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรืออวัยวะ ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อ ให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง”.

มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “คนต่างด้าวดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง

(1) ผู้ควบคุมพำนะและคนประจำพำนะทางน้ำหรือทางอากาศซึ่งเพียงแต่เวลาเข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักรแล้วกลับออกไป เพื่อประโยชน์ในการควบคุมบุคคลดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือสำคัญตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้อีกไว้ได้

(2) คนสัญชาติของประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเดินทางข้ามพรมแดนไปมาชั่วคราว โดยปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น

(3) คนโดยสารรถไฟฟ้าเดนซ์ซึ่งถือตัวโดยสารทดลองเดียวตลอดเพียงแต่ผ่านอาณาเขตประเทศไทยไปออกราชอาณาจักรตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้นๆ และรวมตลอดถึงผู้ควบคุมพำนะและคนประจำพำนะแห่งรถไฟฟ้าซึ่งว่าด้วย.

มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรทราบเท่าที่อยู่ในฐานะดังต่อไปนี้ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติการตามหน้าที่ของคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากการปฏิบัติหรือการต้องห้ามตามมาตรา 11 มาตรา 12 (1) (4) และ(5) และมาตรา 18 วรรคสอง

(1) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูตซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักร เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(2) พนักงานฝ่ายกงสุลและลูกจ้างฝ่ายกงสุลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักร หรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักรเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

2522 และต้องเป็นการเข้าเมืองมาตามช่องทางที่ประเทศไทยได้ระบุและกำหนดไว้ ได้แก่ กรณีมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522⁷³

ดังนั้น การเข้าเมืองที่ฝ่าฝืนเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการที่ประเทศไทยกำหนดดังกล่าวจึงเป็นการเข้าเมืองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การเข้าเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือการเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นมีอยู่ 2 ลักษณะคือ

ก.การเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อเท็จจริง

กล่าวคือ เป็นคนต่างด้าวที่มีข้อเท็จจริงว่าเข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ต้องตามที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 กำหนดด้วย ได้แก่ กรณีมาตรา 12 13 15 และ 17⁷⁴ ซึ่งคนต่างด้าวเข้าเมือง ไม่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีนี้จำเป็นที่จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงของบุคคลแต่ละคนเป็นรายกรณี

ข.การเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อสันนิษฐานของกฎหมาย

(3) บุคคลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศโดยความเห็นชอบของรัฐบาลไทยให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร

(4) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร เพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

(5) หัวหน้าสำนักงานขององค์กรหรือทบวงการระหว่างประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทย หรือซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว และรวมถึงพนักงานหรือผู้ช่วยพนักงานหรือบุคคลอื่นซึ่งองค์กรหรือทบวงการเข่นว่าตนแต่ตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร เพื่อองค์กรหรือทบวงการดังกล่าวหรือเพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับองค์กรหรือทบวงการระหว่างประเทศนั้น

(6) คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5)

(7) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำปีปกติ ที่พักอาศัยของบุคคลตาม (1) หรือบุคคลซึ่งได้รับเอกสารเชิญเท่าเที่ยงกันกับบุคคลซึ่งมีตำแหน่งทางทุกด้านความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือกับองค์กรหรือทบวงการระหว่างประเทศ

ในกรณีตาม (1) (2) (6) หรือ (7) ให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศและหลักเกณฑ์ที่ถือปฏิบัติต่อกัน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบสวนและขออุหลักฐานเพื่อสอบสวนว่าบุคคลซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรนั้นเป็นผู้ได้รับยกเว้นตามมาตรานี้”.

มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ได้หรือจำพวกได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใดๆ หรือจะยกเว้นไม่จำต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใดๆ ก็ได้”.

⁷³ มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เบตท่า สถานี หรือห้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”.

⁷⁴ อาจแล้ว.

คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายนั้นเป็นการสันนิษฐานของกฎหมายว่าคนต่างด้าวนั้นเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอันได้แก่

1. ข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551

ได้แก่ กรณีของมาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551⁷⁵ และ

2. ข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

ได้แก่ กรณีของมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522⁷⁶

จากข้อสันนิษฐานดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้อสันนิษฐานตามมาตรา 7 ทวิแห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 นั้นเป็น “ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด” ซึ่งคนต่างด้าวที่ต้องข้อสันนิษฐานดังกล่าวไม่สามารถที่จะพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้ กล่าวคือ แม้ตนเองจะเกิดในประเทศไทยและไม่ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทยก็ตามก็ไม่สามารถที่จะพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานการเป็น “บุคคลที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ตามมาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

แต่หากเป็นข้อสันนิษฐานตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 นั้นจะเห็นได้ว่า เป็น “ข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาด” ซึ่งบุคคลที่ต้องข้อสันนิษฐานดังกล่าวสามารถที่จะพิสูจน์หักล้างเป็นอย่างอื่นได้

ดังนี้ จากมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ทางคณะกรรมการต้องได้ดังนี้

คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศตามกฎหมาย และคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น คนต่างด้าวเหล่านี้ไม่มีสิทธิในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของ

⁷⁵ มาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 บัญญัติว่า “...ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งจะอยู่ในราชอาณาจักรไทยในฐานะไดภัยได้เงื่อนไขให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและสิทธิมนุษยชนประกอบกัน ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง”.

⁷⁶ มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “คนต่างด้าวผู้ใดไม่มีหลักฐานการเข้ามาในราชอาณาจักร โดยถูกต้องตามมาตรา 12 (1) หรือไม่มีในสำคัญอื่นที่อยู่ตามพระราชบัญญัตินี้และทั้งไม่มีในสำคัญประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าคนต่างด้าวผู้นั้นเข้ามาในราชอาณาจักรโดยผ่านพระราชบัญญัตินี้”

คนต่างด้าวตามที่มาตรา 43 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติให้การรับรองไว้โดยในกรณีนี้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงการ “ใช้สิทธิ” ในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด

(2) คนต่างด้าว : ห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยมีเงื่อนไข⁷⁷

มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้เงื่อนไข 2 ประการคือ

(1) ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี⁷⁸

(2) ประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภทธุรกิจและในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด⁷⁹

คนต่างด้าวตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นี้ได้แก่

ก. คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร ไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่นสามารถที่จะแยกออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

⁷⁷ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “คนต่างด้าวต่อไปนี้ จะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และจะประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภทธุรกิจและในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยการอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

(2) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมาย

ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งประกอบธุรกิจ คนต่างด้าวนั้นมี สิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ได้ และให้คำวินิจฉัยในมาตรา 20 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม”.

⁷⁸ อธิบดีตามมาตรา 7 นี้หมายถึง อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

แต่อย่างไรก็ตาม อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัดทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนแทนอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในการออกใบอนุญาตตามมาตรา 7 นี้ตามคำสั่งกรมทะเบียนการค้าที่ 61/2544 เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมทะเบียนการค้าในการอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวพ.ศ. 2542.

หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาตเป็นไปตามกฎหมาย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาตและระยะเวลาการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 7 พ.ศ. 2546”

⁷⁹ ณ ปัจจุบันนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ยังไม่มีประกาศกำหนดประเภทธุรกิจและในท้องที่ตามความมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2522.

(1) กลุ่มที่ตกลอยู่ภายใต้มาตรา 7 ทวิ วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535⁸⁰ กล่าวคือ เป็นบุคคลที่เกิดในประเทศไทยจากบิดาและมารดาต่างด้าวทั้งนี้ไม่ว่าจะจะด้วยการเมียนสมรสกันหรือไม่ และบิดาหรือมารดาเป็นคนเข้าเมืองในลักษณะไม่ถาวร (ยกเว้นแต่เป็นบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551) โดยบุคคลกลุ่มนี้จะถูกมาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 สันนิษฐานว่าเป็น “บุคคลเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง”⁸¹ แม้โดยข้อเท็จจริงจะเกิดในประเทศไทยก็ตาม

ดังนั้น หากพิจารณาเรื่อง “สถานะบุคคล” แล้วจะเห็นได้ว่ากรณีมาตรา 7 (1) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นี้จะเข้ากรณีมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ด้วยซึ่งเป็นไปตามข้อสันนิษฐานตามมาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 ดังกล่าวนั้นเอง

พระฉะนั้น คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ หรือตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7 (1) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 จึงตกลอยู่ภายใต้มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ดังนั้น คนต่างด้าวในกรณีนี้จึงต้องห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” โดยเด็ดขาดซึ่งเป็นไปตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นั้นเอง

(2) กลุ่มที่ตกลอยู่ภายใต้มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508⁸²

บุคคลที่เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 นี้ ได้แก่ บุคคลที่เกิดในประเทศไทยจากบิดาและมารดาที่เป็นคนต่างด้าว โดยบิดาหรือมารดาเป็นหัวหน้าหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต หรือเป็นหัวหน้าหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล หรือเป็นพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ บุคคลในกรณีนี้แม้จะเกิดในประเทศไทยแต่ก็

⁸⁰ อ้างแล้ว.

⁸¹ ทั้งนี้เว้นแต่จะมีกฎหมายรองกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น.

⁸² มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 บัญญัติว่า “ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย ถ้าขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น

(1) หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต

(2) หัวหน้าคณะผู้แทนทางกงสุลหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล

(3) พนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ

(4) คนในครอบครัวซึ่งเป็นญาติอยู่ในความอุปการะหรือคนใช้ ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาอยู่กับบุคคลใน (1) (2) หรือ (3)”.

ไม่ได้สัญชาติไทยแต่อย่างใด และในขณะเดียวกันจะได้รับสัญชาติตามบิดามารดาหรือไม่นั้นก็ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดามารดาของบุคคลนั้นๆ

ดังนั้น คนต่างด้าวตามมาตรา 7 (1) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 หากจะประกอบธุรกิจในประเทศไทยในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ตามที่มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ได้กำหนดไว้

ข. คนต่างด้าว โดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่นสามารถแบ่งได้ดังนี้

(1) กรณีมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551⁸³

(2) กรณีมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551⁸⁴

(3) กรณีมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535⁸⁵

⁸³ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 บัญญัติว่า “หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติไทยโดยการสมรส อาจถูกถอนสัญชาติไทยได้เมื่อปรากฏว่า

(1) การสมรสนั้นได้เป็นไปโดยปกปิดข้อเท็จจริง หรือแสดงข้อความเท็จอันเป็นสาระสำคัญ

(2) กระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทำการเทือนต่อความมั่นคงหรือขัตต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(3) กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การถอนสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี”.

⁸⁴ มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยเพรากัดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวอาจถูกถอนสัญชาติไทยได้ เมื่อปรากฏว่า

(1) ไปอยู่ในต่างประเทศที่บิดาหรือมารดาไม่หรือเคยมีสัญชาติเป็นเวลาติดต่อกันเกินห้าปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะ

(2) มีหลักฐานแสดงว่าใช้สัญชาติของบิดาหรือมารดาหรือสัญชาติอื่นหรือผูกไฝอยู่ในสัญชาติของบิดาหรือมารดา หรือสัญชาติอื่น

(3) กระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทำการเทือนต่อความมั่นคงหรือขัตต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(4) กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การถอนสัญชาติไทยตาม (1) หรือ (2) ให้รัฐมนตรีเป็นผู้สั่ง ส่วนการถอนสัญชาติไทยตาม (3) หรือ (4) เมื่อพนักงานอัยการร้องขอ ให้ศาลเป็นผู้สั่ง”.

(3) กรณีมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508⁸⁶

การถอนสัญชาติไทยในกรณีเหล่านี้ส่งผลให้คนไทยต้องเสียสัญชาติไทย ดังนั้น คนเหล่านี้จะตกเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายโดยทันที⁸⁷

ปัญหาที่เราต้องขับคิดในประการต่อมา คือ หลังจากที่คนไทยถูกถอนสัญชาติไทยและส่งผลให้ตกเป็น “คนต่างด้าว” นั้น บุคคลเหล่านี้จะเป็นคนต่างด้าวประเภทใดในทางกฎหมายโดยเฉพาะประเด็นของ “การเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง” เพราะหากเราพิจารณาถึงผลของการถอนสัญชาติไทยแล้วจะเห็นได้ว่าไม่มีบทบัญญัติว่าด้วย “การเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง” ของ “คนต่างด้าว” ที่ถูกถอนสัญชาติไทยอย่างชัดเจน จะมีกี่แต่ผลตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526⁸⁸ และพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ.2493⁸⁹ เท่านั้นซึ่งไม่ใช่ผลที่เกี่ยวกับ “การเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง” แต่อย่างใด

⁸⁵ มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 บัญญัติว่า “เมื่อมีพฤติการณ์อันเป็นการสมควรเพื่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยของผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง”.

⁸⁶ มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 บัญญัติว่า “รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยแก่ผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ เมื่อปรากฏว่า

(1) การแปลงสัญชาตินี้ได้เป็นไปโดยปกปิดข้อเท็จจริงหรือแสดงข้อความเท็จอันเป็นสาระสำคัญ

(2) มีหลักฐานแสดงว่าผู้แปลงสัญชาตินี้ยังใช้สัญชาติเดิม

(3) กระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระทอนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(4) กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(5) ไปอยู่ในต่างประเทศโดยไม่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยเป็นเวลาเกินห้าปี

(6) ซึ่งคงมีสัญชาติของประเทศไทยที่ทำสังคมกับประเทศไทย

การถอนสัญชาติไทยตามมาตรานี้ จะขยายไปถึงบุตรของผู้ถูกถอนสัญชาติไทยในเมื่อบุตรนั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะและได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรคสองหัวyที่ได้ และเมื่อรัฐมนตรีสั่งถอนสัญชาติไทยแล้วให้นำความกราบบังคมทุกเพื่อทรงทราบ”.

⁸⁷ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว หรือสละสัญชาติไทย หรือถูกถอนสัญชาติไทยย่อมเสียสัญชาติไทย”.

⁸⁸ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 บัญญัติว่า “ผู้อื่นบัตรผู้ได้เสียสัญชาติไทย เมื่อใด ไม่ว่าด้วยเหตุใดผู้นั้นหมดศักดิ์ที่จะใช้บัตรนั้นทันที และต้องส่งมอบบัตรนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ตนมีชื่อยื่นทะเบียนบ้าน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสียสัญชาติไทย”.

⁸⁹ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493 บัญญัติว่า “คนสัญชาติไทยผู้เสียไปชั่งสัญชาติไทยไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ไปขอใบสำคัญประจำตัวจากนายทะเบียนในท้องที่ที่ตนอยู่กा�ยในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รู้หรือควรรู้ว่าตนได้เสียไปชั่งสัญชาติไทย”.

ในขณะนี้มีนักกฎหมายหลายท่านเห็นว่า การที่มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493 ให้คนไทยที่ถูกถอนสัญชาติไปขอรับ “ใบสำคัญประจำตัว” นั้น เท่ากับว่าประเทศไทยต้องการให้ “คนไทยที่ถูกถอนสัญชาติ” เหล่านี้ได้รับการพัฒนาสถานะเป็น “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาชีวศึกษาในประเทศไทย” นั้นเอง ทั้งนี้นี่เองจาก “ใบสำคัญประจำตัว” ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493 จะออกให้เฉพาะ “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาชีวศึกษาในประเทศไทย” เท่านั้น

อนึ่ง สถานะบุคคล “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาชีวศึกษาในประเทศไทย” นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามกฎหมายโดยอัตโนมัติแต่เกิดจากกระบวนการร้องขอของคนต่างด้าว

ดังนั้น ปัญหาคือมาที่เราต้องขอบคุณ คือ ในช่วงเวลาที่จะมีการพัฒนาสถานะบุคคลเป็น “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาชีวศึกษาในประเทศไทย” ดังกล่าว “คนไทยที่ถูกถอนสัญชาติ” ดังกล่าวตนนั้นจะมี “สถานะบุคคล” ได้?

หากเราจะนำมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาพิจารณา⁹⁰ จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ “คนไทยที่ถูกถอนสัญชาติ” ดังกล่าวตนนี้ยังไม่มี “ใบสำคัญประจำตัว” ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493 หรือ ยังไม่มี “ใบสำคัญถื่นที่อยู่” ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 นั้นให้ “สันนิษฐานไว้ก่อนว่าคนไทยที่ถูกถอนสัญชาตินั้นเป็นคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

แต่อย่างไรก็ตาม อย่างที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่าข้อสันนิษฐานตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 นั้นเป็น “ข้อสันนิษฐานที่ไม่เด็ดขาด” ดังนั้น “คนไทยที่ถูกถอนสัญชาติ” หากสามารถพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ได้ ปัญหา ก็จะขอนกลับมาที่เดิม ก็คือ “คนไทยที่ถูกถอนสัญชาติ” มีสถานะบุคคลตามกฎหมายใน “สถานะบุคคล” ได้? ซึ่งในกรณีปัญหานี้ทางคณะผู้วิจัยคิดว่าควรจะต้องมีการศึกษาถึงผลของ “การถูกถอนสัญชาติไทย” ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติไทยเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของ “สถานะบุคคล” ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวสามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนี้ ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ทางคณะผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น และคนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่นนั้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายเปิดช่องหรือโอกาสให้บุคคลที่ตกอยู่ภายใต้มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติ

⁹⁰ อาจแล้ว.

การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวพ.ศ.2542 มีสิทธิในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวพ.ศ. 2542 ไม่มีผลใช้บังคับ ได้ ทั้งนี้เพรา

1.) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

ปัจจุบันนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ยังไม่มีประกาศกำหนดประเภทธุรกิจและในท้องที่ตามความมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

2.) พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551

มาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 ได้ตั้งข้อสันนิษฐานเด็ดขาดให้คนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยเป็น “บุคคลเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร ไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง” หรือ “คนเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

3.) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522

มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ได้ตั้งข้อสันนิษฐานไม่เด็ดขาดให้คนต่างด้าวที่ถูกถอนสัญชาติเป็น “คนเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

(3) คนต่างด้าว : ห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยมีเงื่อนไข⁹¹

กรณีมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นั้นกำหนดให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ บัญชีแบบท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. บัญชีหนึ่ง : ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเด็ดขาด⁹²

⁹¹ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 12

(1) ห้ามนิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง

(2) ห้ามนิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัย หรือความมั่นคงของประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จริยตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะกรรมการ

(3) ห้ามนิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มี ความพร้อมที่จะแบ่งบันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”

⁹² บัญชีหนึ่ง

ข. บัญชีสอง : ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรี⁹³

ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

- (1) การทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์
- (2) การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน
- (3) การเลี้ยงสัตว์
- (4) การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ
- (5) การทำการประมงและการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยและในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย
- (6) การลักดสัมุนไพรไทย
- (7) การค้าและการขายหอดตลาดโดยรวมวัตถุของไทย หรือมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทย
- (8) การทำหรือการหล่อพระพุทธรูป และการทำนาคร
- (9) การค้าที่ดิน

⁹³ บัญชีสอง

ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศไทยหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี หัตถกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยกรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวด 1 ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศไทย

- (1) การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุง
 - (ก) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด
 - (ข) ส่วนประกอบของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด
 - (ค) อาวุธยุทธปกรณ์ เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะทางการทหาร
 - (ง) อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์สังคมรุกประเทศไทย
- (2) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศไทย รวมถึงกิจการการบินในประเทศไทย

หมวด 2 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน

- (1) การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรมของไทย
- (2) การผลิตเครื่องไม้แกะสลัก
- (3) การเลี้ยงไก่ การผลิตเส้นไก่ไทย การทอดผ้าไก่ไทย หรือ การพิมพ์គัดลายผ้าไก่ไทย
- (4) การผลิตเครื่องดื่มตรีไทย
- (5) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องดม เครื่องทองลงหิน หรือเครื่องเงิน
- (6) การผลิตถ้วยชามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย

หมวด 3 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยกรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

- (1) การผลิตน้ำตาลจากอ้อย
- (2) การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเชาว์
- (3) การทำเกลือหิน
- (4) การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน
- (5) การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย

ค. บัญชีสาม : ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ⁹⁴

⁹⁴ บัญชีสาม

ธุรกิจที่คุณไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะเข้ามาร่วมในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

- (1) การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (2) การทำการประมง เนพาการเลี้ยงสัตว์น้ำ
- (3) การทำป่าไม้จากป่าป่าลูก
- (4) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือ สาร์ดบอร์ด
- (5) การผลิตปุ๋นขาว
- (6) การทำกิจการบริการทางบัญชี
- (7) การทำกิจการบริการทางกฎหมาย
- (8) การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม
- (9) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม
- (10) การก่อสร้าง ยกเว้น
 - (ก) การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชน ด้านการสาธารณูปโภคหรือการคมนาคม ที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป
 - (ข) การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (11) การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทน ยกเว้น
 - (ก) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือการบริการที่เกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้าซึ่ง สินค้าเกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์
 - (ข) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จำเป็นต่อการผลิตหรือ การให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน
 - (ค) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่าย หรือจัดหาตลาดทั้ง ในประเทศไทยและ ต่างประเทศเพื่อการจำหน่ายซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศอันมีลักษณะ เป็นการประกอบธุรกิจ ระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่นี้เป็นต้นไป
 - (ง) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (12) การขายทอดตลาด ยกเว้น
 - (ก) การขายทอดตลาดที่มีลักษณะเป็นการประมูลซื้อขายระหว่างประเทศไทยที่มิใช่การประมูลซื้อขายของ ก่อ วัตถุ โบราณ หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรม หรือโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ของประเทศไทย
 - (ข) การขายทอดตลาดประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (13) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลทางการเกษตรพื้นเมืองที่ยังไม่มีกฎหมายห้ามไว้
- (14) การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของ แต่ละร้านค้าน้อยกว่าสิบล้านบาท

ดังนี้ จะเห็นได้ว่ามาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้เงื่อนไข 2 ประการคือ

- (1) บัญชีแบบท้ายพระราชบัญญัติ
- (2) การได้รับอนุญาตจากประเทศไทย

ซึ่งคนต่างด้าวตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ได้แก่⁹⁵ ก.คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย

คนต่างด้าวในกรณีนี้คือ คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง กล่าวคือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 อันได้แก่ กรณีมาตรา 12 13 15 และ 17⁹⁶ และมีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยว เป็นต้น

ข. คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย

คนต่างด้าวในกรณีนี้คือ คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและร้องขอมีสิทธิอาศัยในประเทศไทยแบบถาวรตามมาตรา 17 40 41 42 43 51⁹⁷ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 และรวมถึง “คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย” และได้รับการพัฒนาสถานะบุคคลตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522⁹⁸ ให้เป็น “คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย” ด้วย

จากบทบัญญัตามาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้นั้นต้องพิจารณาบัญชีแบบท้ายพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เป็นสำคัญว่า “การประกอบธุรกิจ” ของคนต่างด้าวนั้นเป็นธุรกิจในบัญชีใด ซึ่งแต่ละบัญชีนั้นให้ผลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บัญชีหนึ่ง: ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเด็ดขาด บัญชีสอง: ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับ

-
- (15) การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้า้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท
 - (16) การทำกิจการ โฆษณา
 - (17) การทำกิจการ โรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม
 - (18) การนำเที่ยว
 - (19) การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
 - (20) การทำกิจการเพาเวอร์หรือปรับปรุงพื้นที่พืช
 - (21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎหมาย

⁹⁵ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 อยู่ภายใต้บังคับมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ดังนี้ คนต่างด้าวที่ตอกย้ำภายใต้บังคับของมาตรา 6,7,10 และ 12 จึงไม่ตอกย้ำภายใต้มาตรา 8 อีก.

⁹⁶ จ้างแล้ว.

⁹⁷ จ้างแล้ว.

⁹⁸ จ้างแล้ว.

อนุญาตจากรัฐมนตรี โดยการอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรี และบัญชีสาม: ห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และในเบื้องต้นจากการลงพื้นที่จังหวัดแม่ส่องสอนนั้น ทางคณะกรรมการผู้วิจัยพบว่ารูปแบบของ การประกอบธุรกิจการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ

(1) การประกอบธุรกิจการค้าชายแดน : สินค้า

อันได้แก่ การนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยมายังประเทศสัมภพ เช่น พฤกษา เป็นต้น และการส่งออกสินค้าจากประเทศไทย

(2) การประกอบธุรกิจการค้าชายแดน : บริการ

อันได้แก่ การขนส่งสินค้าถ่ายลำ กล่าวคือ ขนส่งสินค้าจากประเทศไทยแลเขยประเทศนำมันปานลึ่น นำมันดีเซล ผ่านจังหวัดแม่ส่องสอนไปยังประเทศไทย หรือขนส่งสินค้าจากประเทศไทยสู่ปุ่นประเทศ เครื่องยนต์ รถจักรยานเก่า เป็นต้น ผ่านจังหวัดแม่ส่องสอนไปยังประเทศไทย

ได้แก่ การบริการขนส่งสินค้าผ่านประเทศไทย ตัวแทนของนิติบุคคลต่างประเทศ เป็นต้น

ซึ่งจากการวิเคราะห์ในเบื้องต้น ทางคณะกรรมการผู้วิจัยเห็นว่า การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้น ไม่น่าจะเป็นการประกอบธุรกิจในบัญชีหนึ่งของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ทั้งนี้ เพราะจากข้อมูลสถิติสินค้าตามแนวชายแดนจังหวัดแม่ส่องสอนของค่าศุลกากรจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นไม่มีสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกนิดใดเลยที่อยู่ในข่ายของสินค้าตามบัญชีหนึ่งของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ดังกล่าว อีกทั้ง สินค้าในการประกอบธุรกิจตามบัญชีหนึ่งนั้นยากที่จะมีการนำเข้าและส่งออกโดยผ่านพิธีการศุลกากรโดยกรณีปกติ

ดังนั้น ปัญหาต่อมาที่จะต้องวิเคราะห์คือ การประกอบธุรกิจการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นจะอยู่ในบัญชีสองหรือบัญชีสามของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นี้ หรือ ไม่อยู่ในบัญชีใดๆของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นี้?

ในเรื่องนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิเคราะห์ต่อไปในอนาคตเพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ ผู้ประกอบธุรกิจการค้าชายแดน โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เป็น “คนต่างด้าวเข้าเมืองไทยโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งที่มีสิทธิอาสัชถาวรและสิทธิอาสัชชั่วคราว” ซึ่งการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งผ่านซึ่งปัญหาไปยังคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เพื่อพิจารณาต่อไป

พระฉะนั้น ความสามารถที่จะสรุปได้ว่า กรณีของคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งที่มีสิทธิอาสัชถาวรและสิทธิอาสัชชั่วคราวอยู่ในประเทศไทยนั้น การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในกรณีนี้ ต้องพิจารณาบัญชีแบบท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นี้เป็นลำดับแรกว่า การประกอบธุรกิจดังกล่าวอยู่ในบัญชีใด กล่าวคือ บัญชีหนึ่ง บัญชีสอง หรือบัญชีสาม ทั้งนี้ เพราะบัญชี

ทั้งสามฉบับดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดครูปแบบของการมีสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ในประเทศไทยที่แตกต่างกัน

แต่อย่างไรก็ตาม หากการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวดังกล่าวไม่อยู่ในบัญชีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้แล้ว คนต่างด้าวที่จะมีสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ในประเทศไทยได้โดยไม่ถูกจำกัดลิทีใดๆ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542⁹⁹

.....

⁹⁹ มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “การปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ธุรกิจตามบัญชีหนึ่งหรือตามบัญชีสองหมวด 1 ให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ

ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยครั้งหนึ่งในทุกรอบระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้วทำการเห็นเสนอรัฐมนตรี

คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจที่มิได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้อยู่ก่อนการปรับปรุงหรือแก้ไขประเภทธุรกิจตามวรรคหนึ่ง หากต่อมาธุรกิจนั้นเป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้และคนต่างด้าวนั้นประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป ให้ดำเนินการแจ้งต่ออธิบดีเพื่อขอหนังสือรับรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมาตรา 11

ในระหว่างระยะเวลาที่ปฏิบัติตามวรรคสามและยังไม่ได้รับหนังสือรับรอง มิให้อีกว่าคนต่างด้าวนั้นเป็นผู้ประกอบธุรกิจโดยมิได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้”.

บทที่ 4

กรอบแนวคิด (Concept)

บทที่ 4 นี้ ทางคณะผู้วิจัยจะนำข้อเท็จจริง นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ในบทที่ 3 มาซึ่งมี นโยบายด้วยกันเพื่อให้เกิดมิติของภาพความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อเท็จจริง นโยบาย และกฎหมายดังกล่าวอันจะทำให้เราเห็นภาพการซื้อขายที่ต่อรองระหว่างสิ่งเหล่านั้นและ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดแม่ส่องสอน รวมทั้งข้อเสนอแนะจากทางคณะผู้วิจัย

สรุปและวิเคราะห์

ทางคณะผู้วิจัยได้นำเสนอถึงภาพของคนและลักษณะของการค้าชายแดน ตลอดจนผู้ประกอบการ ค้าชายแดน นโยบายการค้าชายแดนต่อผู้เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดน รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ประกอบการค้าชายแดนแล้ว ในส่วนนี้ทางคณะผู้วิจัยจะทำการสรุปและเขียนมิติของภาพทั้งหมด ที่เข้าด้วยกันเพื่อชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอน ดังนี้

คนหรือผู้คนในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้น สามารถที่จะแยกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

- 1.) คนไทย หรือ คนสัญชาติไทย
- 2.) คนต่างด้าว

คนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้น สามารถที่จะแยกย่อยได้ 4 กลุ่ม โดยอาศัยนโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวกับสถานะบุคคลในเรื่องการพัฒนา “สถานะบุคคล” มาเป็นหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- ก. คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีสิทธิอาศัยในประเทศไทย
- ข. คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่มีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย
- ค. คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย
- ง. คนต่างด้าวที่เป็นบุตรหลานของคนต่างด้าวในกลุ่มที่ ก - ค ที่เกิดในประเทศไทย

คนไทยและคนต่างด้าวเหล่านี้ได้เข้ามาเป็นกลัจกรรมในการขับเคลื่อนการค้าชายแดนในจังหวัด แม่ส่องสอน โดยมีทั้งเข้ามาเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนและเข้ามารับจ้างในธุรกิจหรืองานภาคบริการ เช่น ขนส่ง หรือแรงงาน เป็นต้น เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อให้ระบบการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ส่องสอนสามารถ ถูกผ่านข้อจำกัดในเรื่องที่ต้องพื้นที่การค้าชายแดนซึ่งอยู่ในเขตของป้าไม่ที่เดินทางเข้าถึงยากลำบาก

ผู้ประกอบการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอนนั้น จากข้อเท็จจริงในพื้นที่ปรากฏว่ามีทั้ง ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่เป็นคนไทย และผู้ประกอบการค้าชายแดนที่เป็นคนต่างด้าวซึ่งผู้ประกอบการทั้ง สองนั้นปรากฏตัวทั้งในการค้าชายแดนโดยแท้และการค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศไทย โดยเรื่อง “สถานะบุคคล” ไม่มีบทบาทมากนักต่อผู้ประกอบการค้าชายแดนในการค้าชายแดนโดยแท้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ลักษณะของการค้าชายแดนโดยแท้นั้นเป็นการค้าของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณชายแดนในลักษณะของความ

ເລື່ອເພື່ອສື່ງກັນແລກັນ ມີຄວາມຢືນຢັນຕ່ອກັນ ດັ່ງນັ້ນ ກຸ່ມາຍແລກ່າຍທາງການຄ້າລົງໄນມີອິທີພລ
ຕ່ອງຜູ້ປະກອບການທັງຄົນໄທຍແລກອັນຕ່າງໆທີ່ອາສີຍູ້ໃນບັນລຸບອນຂອງໜ້າທາງການຄ້າທີ່ທຳການຄ້າຫາຍແດນໂດຍ
ແທ້

ໃນທາງກັບກັນ ມາເປັນຜູ້ປະກອບການຄ້າຫາຍແດນໃນເຊີງການຄ້າຮ່ວງປະເທດ ເຮື່ອ
“ສານະບຸຄລ” ກັບມືນທາຫາທອຍ່າງຍິ່ງຕ່ອງການປະກອບຫຼຸກໂດຍເພັະປະເດືອນການເປັນ “ຜູ້ທຽງສີທີ”
ຫຼືອ “ຜູ້ມີສີທີ” ໃນການປະກອບຫຼຸກການຄ້າຫາຍແດນ ທັນນີ້ພະນັກງານນຳເຮື່ອງ “ສານະບຸຄລ” ມາເປັນ
ເງື່ອນໄຂຂອງການເຂົ້າສູ່ການເປັນ “ຜູ້ທຽງສີທີ” ຫຼືອ “ຜູ້ມີສີທີ”ໃນການປະກອບຫຼຸກໂດຍມີທັນໂຍບາຍແລກ
ກຸ່ມາຍທີ່ນຳເຮື່ອງ “ສານະບຸຄລ” ມາເປັນເງື່ອນໄຂຂອງການເຂົ້າສູ່ການເປັນ “ຜູ້ທຽງສີທີ” ໃນການປະກອບຫຼຸກ
ດັ່ງນີ້

(1) ຄົນໄທຍ

ນໂຍບາຍ : ປະກາສັງຫຼວດແມ່ວ່ອງສອນແລກຸ່ມຍື່ສັ່ງກາຮາຍແດນໄທຍກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານດ້ານພມ່າ
ຈັງຫວັດແມ່ວ່ອງສອນ ລົງວັນທີ 10 ກຸມພັນທີ ພ.ສ.2549 ເຮື່ອ ກໍາຫຼາມມາຕາກາ ພັດທະນາ ແລກ່າຍ
ບັນລຸບອນປົວມືດ້ານຈັງຫວັດແມ່ວ່ອງສອນ¹⁰⁰

ກຸ່ມາຍ : ຮັ້ງຮຽນນຸ້ມູແໜ່ງຮາຈາກາຈັກໄທຍ ພ.ສ.2550 ມາຕາ 43 ບໍລິສຸດີວ່າ “ບຸຄລຍ່ອມມືເສີກາພ
ໃນການປະກອບກິຈການຫຼືອປະກອບອາຊີພແລກການແບ່ງຂັນໂດຍເສື່ອຍ່າງເປັນຫຽມ

ການຈຳກັດເສີກາພຕາມວຽກໜຶ່ງຈະກະທຳມີໄດ້ ເວັນແຕ່ໂດຍອາສີຍໍານາງຕາມບໍລິສຸດີແໜ່ງກຸ່ມາຍ
ເພັະເພື່ອປະໂຍ້ນໃນການຮັກຍາຄວາມມັນຄອງຮູ້ຫຼືອເຄຽງຈຸກຂອງປະເທດ ການຄຸ້ມຄອງປະໜັນໃນ
ດ້ານສາຫະລຸປໂກກ ການຮັກຍາຄວາມສົນເຮັດວຽກຫຼືອສີລະຮຽມອັນດີຂອງປະໜັນ ການຈັດຮະບັບການ
ປະກອບອາຊີພ ການຄຸ້ມຄອງຜູ້ບໍລິໂກກ ການຝຶກເມືອງ ການຮັກຍາທັງພາກຮຽມຫາດທີ່ຫຼືອສິ່ງແວດລ້ອມ ສົວສັດກາພ
ຂອງປະໜັນ ຫຼືອເພື່ອປຶກກັນການຜູ້ກາດຫຼືອຂັດຄວາມໄມ່ເປັນຫຽມໃນການແບ່ງຂັນ”

ວິຄຣະທີ່ : ຈາກມາຕາ 43 ແຫ່ງຮັ້ງຮຽນນຸ້ມູແໜ່ງຮາຈາກາຈັກໄທຍ ພ.ສ.2550 ດັ່ງລ່າວຈະເຫັນໄດ້ວ່າ
ຄົນໄທຍທຸກຄົນມີສີທີເສີກາພໃນການປະກອບຫຼຸກໃນປະເທດໄທຍ ການຈຳກັດສີທີໃນການປະກອບຫຼຸກຈະ
ກະທຳມີໄດ້ເວັນແຕ່ຈະມີກຸ່ມາຍກໍາຫຼາດໄວ້

ເພະນະນັ້ນ ໃນເນື້ອງຕົ້ນເຮົາສາມາດທີ່ຈະສຽບໄດ້ວ່າ ຄົນໄທຍທຸກຄົນມີສີທີໃນການປະກອບຫຼຸກ ແຕ່
ສີທີໃນການປະກອບຫຼຸກດັ່ງກ່າວນັ້ນອາຈະຈຸກຈຳກັດໄດ້ໂດຍກຸ່ມາຍ

ດັ່ງນັ້ນ ສິ່ງທີ່ເຮົາຕ່ອງນຳມາພິຈາລານໃນລຳດັບດັດໄປ ກີ່ຄືອ ມີກຸ່ມາຍໄດ້ບ້າງທີ່ “ຈຳກັດ”ສີທີໃນການ
ປະກອບຫຼຸກຂອງຄົນໄທຍໃນປະເທດໄທຍ

ຈາກການຄືນຄວ້າຂໍ້ອມູລາທາງກຸ່ມາຍ ທາງຄະຜູ້ວິຈ້າຍໄມ່ພົບກຸ່ມາຍທີ່ເຂົ້າມາ “ຈຳກັດ”ສີທີໃນ
ການປະກອບຫຼຸກຂອງຄົນໄທຍ

¹⁰⁰ ອ້າງແລ້ວ.

ดังนั้น สิ่งที่เราต้องนำมาพิจารณาในลำดับถัดไป ก็คือ นโยบายของจังหวัดแม่ส่องสอนตามประกาศจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอนดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจจากกฎหมายได้ในการที่จะจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนไทย ?

คำตอบต่อคำถามนี้เราคงต้องพิจารณาถึงการเกิดขึ้นของ “ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน” เป็นลำดับแรก

“ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน” ประกอบไปด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ส่องสอนเป็นประธาน และมีตัวแทนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆเป็นคณะกรรมการโดยศูนย์สั่งการชายแดนดังกล่าวได้จัดตั้งขึ้นมาโดยคำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (เฉพาะ) ที่ 1/49 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2549¹⁰¹ มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (พอ.นชท.) ซึ่งเป็นไปตามคำสั่งแต่งตั้งของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 260/2544 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2544 โดยขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี¹⁰²

ดังนี้ จะเห็นได้ว่า แหล่งที่มาของอำนาจของ “ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน” มาจากคำสั่งของสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากับกระทรวงท่านนี้และไม่มีลำดับหรือศักดิ์ทางกฎหมายเป็น “พระราชนูญญาติ” แต่ประการใด

เพราะฉะนั้น การที่จังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนฯ จังหวัดแม่ส่องสอนออกประกาศฯ ดังกล่าวเพื่อมาจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนไทย จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นคำสั่งฯที่น่าจะขัดต่อมาตรา 43 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ.2550 ที่บัญญัติรับรองสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนไทยไว้

ด้วยเหตุนี้ จังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนฯ จังหวัดแม่ส่องสอนจึงไม่มีสิทธิหรือมีอำนาจในการ “จำกัด” สิทธิในการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนของคนไทยไม่ว่าคุณเหล่านี้จะได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับจังหวัดแม่ส่องสอนหรือไม่ก็ตาม

¹⁰¹ คำสั่งจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยและประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอนที่ 729/2549 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2549 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน.

¹⁰² สำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการรัฐมนตรี รับผิดชอบการบริหารราชการทั่วไป เสนอแนะนโยบายและวางแผนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง และราชการเกี่ยวกับงบประมาณ ระบบราชการ การบริหารงานบุคคล กฎหมายและการพัฒนากฎหมาย การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ การปฏิบัติการกิจพิเศษ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือที่มิได้อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกระทรวงโดยเฉพาะ.

ดังนั้น ประกาศของจังหวัดแม่ส่องสอนดังกล่าวจึงน่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 จึงเป็นประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่มีผลใช้บังคับทั้งคนไทยและคนต่างด้าวไม่ว่าคนเหล่านี้จะอาศัยอยู่ในหรือนอกจังหวัดแม่ส่องสอนก็ตาม

ผล : หากเราพิจารณาจากประกาศของจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนฯจังหวัดแม่ส่องสอนแล้ว เราจะเห็นได้ว่าประกาศดังกล่าวส่งผลให้เกิดกลุ่มผู้ประกอบการคนไทยใน 2 รูปแบบ คือ

(1) ผู้ประกอบการคนไทยหรือคนที่ไม่มีสัญชาติไทยที่ได้เข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอน

(2) ผู้ประกอบการคนไทยหรือคนที่ไม่มีสัญชาติไทยที่ไม่ได้เข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอน

ผู้ประกอบการทั้งสองรูปแบบนี้ หากอาศัยอยู่นอกจังหวัดแม่ส่องสอนและประสงค์จะประกอบการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ส่องสอนก็ต้องดำเนินการจ้างตัวแทนหรือนายหน้าที่เป็นผู้ประกอบการที่เข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนแล้วให้ดำเนินการค้าชายแดนแทนตนเอง แต่หากอาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนและประสงค์จะประกอบการค้าชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ส่องสอนไม่ว่าจะประกอบเป็นอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมก็ต้องมาเข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนไว้ก่อน ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นนี้จะทำให้การค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอนไม่สามารถที่จะเป็นกระบวนการที่ต้องความจริงของระบบการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ส่องสอน ได้เนื่องจากคนที่มาเข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนก็ได้อีกทั้งการเข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนนั้นยังเป็น “คุลพินิจ” ของจังหวัดแม่ส่องสอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะพิจารณาว่าอนุญาตหรืออนุญาตให้คนที่ยื่นคำขอเข้ามาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะพิจารณา “คุลพินิจ” ดังกล่าวได้ ทั้งนี้เพราะไม่มีกระบวนการในการตรวจสอบ “คุลพินิจ” ดังกล่าวตามที่ปรากฏในประกาศของจังหวัดแม่ส่องสอนดังกล่าว

(2) คนต่างด้าว

นโยบาย : ประกาศจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนฯไทยกับประเทศไทยเพื่อบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 เรื่อง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ บริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าและช่องทางอนุญาตด้านจังหวัดแม่ส่องสอน¹⁰³

กฎหมาย : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 43 บัญญัติว่า “บุคคลยื่นมาเพื่อขายกับทางจังหวัดแม่ส่องสอน

การจำกัดเสรีภาพตามวาระหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เคพะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศไทย การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณูปโภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบ

¹⁰³ ทางแล้ว.

การประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดความไม่เป็นธรรมในการแบ่งขัน”

กฎหมาย : พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “... พระราชบัญญัตินี้มีบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย...

มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “คนต่างด้าว ต่อไปนี้ ห้ามประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศตามกฎหมาย

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น

มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “คนต่างด้าว ต่อไปนี้ จะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และจะประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภทธุรกิจ และในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยการอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ได้ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

(2) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายระหว่างประเทศ

ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งประกอบธุรกิจ คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ และให้นำความในมาตรา 20 วรรคหนึ่ง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับ มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 12

(1) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง

(2) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัย หรือความมั่นคงของประเทศธุรกิจ ที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม แล้วหัตถกรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดย การอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรี

(3) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแบ่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

วิเคราะห์ : อย่างที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นว่า โครงสร้างของ “คน” ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นประกอบไปด้วยทั้งคนไทยและคนต่างด้าว

คนต่างด้าวเหล่านี้ต่างอาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นตามแนวชายแดนซึ่งรวมถึงบริเวณพื้นที่ที่เป็นช่องทางการค้าในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คนต่างด้าวเหล่านี้จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นทางคณะผู้วิจัยพบว่าคนต่างด้าวเหล่านี้เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนทั้งในการค้าชายแดนโดยแท้และการค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศ

การค้าชายแดนโดยแท่นี้ คนต่างด้าวไม่ประสบปัญหาในการเข้าถึงสิทธิในการประกอบธุรกิจมากนัก เนื่องจากการค้าชายแดนรูปแบบนี้เป็นการค้าของผู้คนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนในลักษณะเกือบถูกพำนัก เด่นนี้ “สถานะบุคคล” การเป็นคนต่างด้าวไม่มีผลกระทบต่อคนต่างด้าวเหล่านี้ในการค้าชายแดนโดยแท้มากนัก

แต่หากเป็นการค้าชายแดนในเชิงการค้าระหว่างประเทศ “สถานะบุคคล” จะเข้ามามีบทบาทในการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจในฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ” ซึ่งกฎหมายที่เข้ามาจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ที่สำคัญก็คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ดังกล่าวนี้ ทางคณะผู้วิจัยจะขอนำเสนอ ดังนี้

(1) ห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเด็ดขาดตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

บทบัญญัตามาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ดังกล่าวห้ามคนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือการเนรเทศตามกฎหมาย และคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่นประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเด็ดขาดไม่มีข้อยกเว้น

กรณีของคนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือการเนรเทศตามกฎหมายนี้ ไม่น่าสงสัยที่ประเทศไทยจะห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยเด็ดขาด เพราะคนต่างด้าวเหล่านี้ไม่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยแต่อย่างใด อีกทั้งประเทศไทยไม่มีนโยบายใดๆ ที่จะให้มีการพัฒนา “สถานะบุคคล” ให้แก่คนต่างด้าวในกรณีนี้

ดังนี้ การห้ามคนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือการเนรเทศตามกฎหมายจึงเป็นสิ่งที่น่าจะถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในสังคมไทย

แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่มีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทย และประเทศไทยมีนโยบายในการพัฒนา “สถานะบุคคล” ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหา

สถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2548 บทบัญญัตามาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จะใช้บังคับกับคนต่างด้าวในกรณีหรือไม่?

คำตอบต่อคำถามนี้คือ ต้องนำมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับด้วย ทั้งนี้เพรำมาตรา 6 นี้ห้ามคนต่างด้าวทุกคนที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยไม่คำนึงว่าคนต่างด้าวนั้นจะมีสิทธิอาศัยชั่วคราวในประเทศไทยหรือได้รับผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยด้วยเหตุใดๆ กล่าวคือ แม้ว่าคนต่างด้าวนั้นจะมีสิทธิอาศัยชั่วคราวหรือได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเพื่อการพัฒนา “สถานะบุคคล” จากการที่คนต่างด้าวเหล่านั้นอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและไม่สามารถเดินทางกลับไปยังประเทศต้นทางได้ก็ตาม

ปัญหาที่เราต้องถามต่อมาคือ ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์อะไรต่อการที่จำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเหล่านี้?

อย่างที่ได้เคยกล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ว่า คนต่างด้าวเหล่านี้เป็นคนต่างด้าว “ในประเทศ” ดังนั้นการกำหนดเงื่อนไขหรือการจำกัดสิทธิต่อคนต่างด้าวในกรณีเหล่านี้นั้นจะหมายความว่าจะกับข้อเท็จจริงในสังคมไทยและในพื้นที่จังหวัดแม่ร่องสอนมากน้อยเพียงใด เพราะคนต่างด้าวเหล่านี้มีต้นทุนทางเศรษฐกิจและสังคมไม่เหมือนกับคนต่างด้าว “นอกประเทศ” กล่าวคือ คนต่างด้าว “ใน” ประเทศนั้นอยู่ในประเทศไทยโดยถูกจำกัดสิทธิต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการเดินทาง สิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน สิทธิในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งແน้นอนว่าคนต่างด้าว “นอก” ประเทศที่เดินเข้ามาในประเทศไทยก็ถูกจำกัดสิทธิเหล่านี้ เช่นเดียวกันแต่ความเข้มงวดหรือความเข้มข้นในการจำกัดสิทธินั้นจะมีลักษณะบางกว่าหรือผ่อนคลายกว่าคนต่างด้าวในกรณีแรก อีกทั้งเราต้องไม่ลืมว่าคนต่างด้าว “นอก” ประเทศนี้ยังสามารถเดินทางกลับไปยังประเทศของตนเองหรือประเทศต้นทางของตนเองเมื่อได้ก็ได้ในขณะที่คนต่างด้าว “ใน” ประเทศนี้ไม่สามารถเดินทางกลับไปยังประเทศต้นทางของตนเองได้เนื่องจากอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลา长 และไม่สามารถเดินทางกลับไปประเทศต้นทางของตนเองได้

อนึ่ง ทางคณะผู้วิจัยไม่ได้เรียกร้องให้ประเทศไทยเปิดเสรีให้คนต่างด้าวมีสิทธิในการประกอบธุรกิจโดยเสรีอย่างไม่มีข้อจำกัด แต่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในจังหวัดแม่ร่องสอนทราบว่าคนต่างด้าวเหล่านี้ต่างประกอบธุรกิจการค้าขายแคนในจังหวัดแม่ร่องสอนและเป็นกลัจจารที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชนและจังหวัดแม่ร่องสอน ดังนั้น การที่เราจะกีดกันหรือปฏิบัติต่อคนต่างด้าวเหล่านี้เหมือนเช่นกรณีของคนต่างด้าว “นอก” ประเทศนั้น ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์อะไรต่อการจำกัดสิทธิดังกล่าว?

และที่สำคัญ เราต้องไม่ลืมว่า คนต่างด้าวเหล่านี้ประเทศไทยมีนโยบายในการพัฒนา “สถานะบุคคล” ให้เป็น “คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย” และเป็น “คนสัญชาติไทย” ตามลำดับ ซึ่งการกีดกันคนต่างด้าวเหล่านี้ในการประกอบธุรกิจนั้นยังส่งผลกระทบต่อกระบวนการในการพัฒนา “สถานะบุคคล” โดยเฉพาะเมืองไทยในการยื่นคำร้องเพื่อพัฒนาสถานะบุคคลจาก “คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย” เป็น “คนสัญชาติไทย” หรือ

คนไทย”¹⁰⁴ เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อพัฒนาสถานะบุคคลนั้น หลักเกณฑ์ประการหนึ่งในการพิจารณาคือ รายได้ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูง¹⁰⁵ ดังนั้น การเก็บกันคนต่างด้าวเหล่านี้ในการประกอบธุรกิจนั้นจึงไม่น่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานะบุคคลของคนต่างด้าวเหล่านี้มากนัก

นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัย ทางคณะผู้วิจัยพบว่าศักยภาพอย่างหนึ่งของการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่คือ ศักยภาพจากตัวผู้ประกอบการการค้าชายแดน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่มีความสนใจสนับสนุนต่อภัยจากการที่มีการติดต่อค้าขายกันมาเป็นระยะเวลาที่นานนาน อีกทั้งสามารถที่จะพูดคุยสื่อสารทางภาษาห้องลินหรือภาษาพม่ากันได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้ผู้ประกอบการบางส่วนยังมีเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์เดียวกันกับคนพม่าซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการประกอบธุรกิจระหว่างกันมากยิ่งขึ้น¹⁰⁶

จากการที่ประเทศไทยจำกัดสิทธิในการเดินทางออกพื้นที่ของคนต่างด้าวหรือคนที่ไม่สัญชาติไทยชาติเหล่านี้ หากเราจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเหล่านี้อีก ก็เท่ากับว่าเราต้องการบีบบังคับให้คนต่างด้าวเหล่านี้ต้องเดินทางออกพื้นที่ที่ทางราชการควบคุมหรือไม่ ลักษณะต่างด้าวเหล่านี้ไม่เดินทางออกพื้นที่ดังกล่าวก็ต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่คนเองอาศัยอยู่ซึ่งอย่างที่กล่าวในบทที่ 1 ว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้เป็นส่วนใหญ่นั้นซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการบุกรุกทำลายป่าไม้มากยิ่งขึ้น หรือไม่ก็ต้องทำงานในภาคบริการ เช่น แรงงาน เป็นต้น ซึ่งได้รับค่าแรงงานที่ต่ำ และที่สำคัญการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจดังกล่าวยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการค้าชายแดนใน “ตลาดมีด” มากยิ่งขึ้นและจะกลายเป็นปัญหาต่อระบบโดยรวมของการค้าชายแดนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและประเทศไทยในที่สุด

และนอกจากนี้ คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ยังรวมถึงการเข้าเมืองไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อสันนิษฐานด้วย ซึ่งข้อสันนิษฐานการเข้าเมืองไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นมีอยู่ 2 กรณี คือ

(1) ข้อสันนิษฐานตามมาตรา 7 ทวิ วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551¹⁰⁷

จากข้อสันนิษฐานตามมาตรา 7 ทวิ วรรค 3 ดังกล่าว ทำให้คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติ

¹⁰⁴ กฎกระทรวงกำหนดแบบ วิธีการ และค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทย การแปลงสัญชาติไทย และการกลับคืนสัญชาติไทย สำหรับคนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2545.

¹⁰⁵ แนวทางประกอบการใช้คุณพินิจในการอนุญาตให้บุคคลต่างด้าวขอถือสัญชาติไทยตามสามีและขอแปลงสัญชาติเป็นไทย ตามมาตรา 9 และ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 กำหนดไว้ว่า การมีอาชีพเป็นหลักฐานต้องมีหนังสือรับรองการประกอบอาชีพจากแรงงานจังหวัด และต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 80,000 บาทต่อเดือน.

¹⁰⁶ สิทธิพร ภูริศ และวรรณหนี้ รุ่งเรืองสกุล, อ้างแล้ว.

¹⁰⁷ อ้างแล้ว

การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 นี้เพรากฎหมายสันนิษฐาน โดยเด็ดขาดว่าเป็นคนเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถึงแม้ว่ามาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 จะให้สิทธิในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยไว้ก็ตาม

(2) ข้อสันนิษฐานตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522¹⁰⁸

จากข้อสันนิษฐานตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ดังกล่าว ทำให้ คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ เพราะกฎหมายสันนิษฐานว่าเป็นคนเข้าเมืองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถึงแม้ว่ามาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 จะให้สิทธิในการประกอบธุรกิจในประเทศไทยไว้ก็ตาม

จากบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานการเข้าเมือง ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวส่วนผลกระทบและ อิทธิพลต่อคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมากในการเข้าถึงสิทธิในการประกอบธุรกิจใน ฐานะ “ผู้ทรงสิทธิ์” ทำให้มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เข้ามามี บทบาทสำคัญในการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจ และก่อให้เกิดการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนใน “ตลาดมีด”มากยิ่งขึ้นอย่างที่ปรากฏในกรณีศึกษา (Case Study) ในรายงานวิจัยฉบับนี้

(2) ห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยมีเงื่อนไขตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

อย่างที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า คนต่างด้าวในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ ของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ทั้งกรณีของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตาม กฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น และคนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่า ด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น ด้วยเหตุที่มีข้อสันนิษฐานการเป็น “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองไม่ชอบด้วย กฎหมาย” ตามมาตรา 7 ทวี วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 และมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ดังนั้น ผลของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 จึงไม่สามารถ เกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติ กล่าวคือ คนต่างด้าวในกรณีเหล่านี้จะตอกย้ำภายใต้บังคับของมาตรา 6 แห่ง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จากข้อสันนิษฐานการเป็นคนเข้าเมืองที่ไม่ ชอบด้วยกฎหมายหรือการเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายนั้นเอง

นอกจากนี้ในห่วงเวลาปัจจุบันนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ยังไม่มีการออกประกาศกำหนดประเภทธุรกิจและในท้องที่

¹⁰⁸ ทางแล้ว.

ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จึงยังเป็นการตอกย้ำความไม่มีผลของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นี้ในทางปฏิบัติ

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากทางคณะผู้วิจัยยังไม่พบผู้ประกอบการในจังหวัดแม่ส่องสอนที่ตอกย้ำได้มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นี้จึงไม่สามารถที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่เกิดจากการที่มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ไม่มีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

อีกทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ส่องสอนในฐานะของนายทะเบียนผู้ออกใบอนุญาตแทนอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ได้ออกประกาศฯ จังหวัดแม่ส่องสอนให้บุคคลธรรมดานิติบุคคลสัญชาติไทย ตลอดถึงบุคคลธรรมดานิติบุคคลสัญชาติไทย ตลอดถึงบุคคลธรรมดานิติบุคคลสัญชาติพม่ามาขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนกับทางจังหวัดแม่ส่องสอน ยิ่งทำให้การปรากฏตัวของผู้ประกอบการที่เป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น แสดงตนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ยังปรากฏตัวยากยิ่งขึ้นในระบบการค้าชายแดนของจังหวัดแม่ส่องสอน

(3) ห้ามประกอบธุรกิจในประเทศไทยโดยมีเงื่อนไขตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

คนต่างด้าวในกรณีมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นี้ คือ คนต่างด้าวที่ไม่ตอกย้ำได้บังคับของมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งในที่นี้ ทางคณะผู้วิจัยจะพิจารณาเฉพาะกรณีของคนต่างด้าว “ใน” ประเทศไทยเท่านั้น

ดังนั้น คนต่างด้าวตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จึงได้แก่ คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยอยู่ท่ามในประเทศไทย

แต่คนต่างด้าวตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 นี้ แม้จะมีสิทธิในการประกอบธุรกิจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ก็ตาม แต่การที่ยังไม่มีการส่งเรื่องไปยังกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์เพื่อพิจารณาประเภทของกิจการหรือธุรกิจที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจอยู่ว่าเป็นการประกอบธุรกิจในบัญชีประเภทใด กล่าวคือ เป็นธุรกิจหรือกิจการในบัญชีที่หนึ่ง บัญชีที่สองหรือบัญชีที่สาม ทั้งนี้พระบัญชีตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ดังกล่าวเป็นตัวกำหนดเงื่อนไขในการใช้สิทธิในการประกอบธุรกิจจึงทำให้ผู้ประกอบการค้าชายแดนที่เป็นคนต่างด้าวไม่อาจเข้าถึงสิทธิในการประกอบธุรกิจได้อย่างเต็มที่

โดยประเภทของกิจการหรือธุรกิจที่คนต่างด้าวประกอบอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนมีอยู่ 2 ลักษณะคือ

(1) กิจการหรือธุรกิจประเภทสินค้าที่เป็น “ของ”

อันได้แก่ การนำเข้ามาซึ่งสินค้าในประเทศไทย การส่งออกซึ่งสินค้าในประเทศไทย

(2) กิจการหรือธุรกิจประเภทลินค้าที่เป็น “บริการ”

อันได้แก่ การให้บริการด้านการขนส่งสินค้า ตัวแทนและ/หรือนายหน้าในการซื้อขายสินค้าเพื่อการส่งออกและนำเข้าในประเทศไทย

ดังนั้น ทราบได้ที่ยังไม่มีการพิจารณาถึงประเภทของกิจการหรือธุรกิจที่คนต่างด้าวประกอบการอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอน คนต่างด้าวตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ก็คงจะยังไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ได้

พระฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การที่จังหวัดแม่ส่องสอนออกประกาศฯดังกล่าว ห้ามคนต่างด้าวทุกคนทุกประเภท (ยกเว้นคนต่างด้าวที่มีสัญชาติพม่า) ประกอบการค้าขายแคนในจังหวัดแม่ส่องสอนโดยเด็ดขาดและไม่มีข้อยกเว้นนั้นจึงเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบธุรกิจที่มากกว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ได้บัญญัติกำหนดไว้ โดยเฉพาะในกลุ่มของคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย จึงเป็นประกาศฯที่ออกโดยขัดต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 อย่างเห็นได้ชัดเจน ถึงแม้ว่าในขณะนี้จะยังไม่มีการวินิจฉัยเกี่ยวกับคนต่างด้าวในกรณีนี้ว่าจะมีสิทธิประกอบธุรกิจการค้าขายแคนตามความมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 หรือไม่ก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

จากบทนำถึงบทที่ 4 นี้ ทางคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) จังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการขายแคนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอนควรพิจารณายกเลิกหรือแก้ไขประกาศจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการขายแคนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ส่องสอน ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 เรื่อง กำหนดมาตรการหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าและช่องทางอนุมัติด้านจังหวัดแม่ส่องสอน เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ดังกล่าว

ทั้งนี้เพราประกาศจังหวัดแม่ส่องสอนและศูนย์สั่งการขายแคนไทยฯดังกล่าวก่อให้เกิดระบบการค้าขายแคน โดยตัวแทนหรือนายหน้า กล่าวคือ ผู้ที่ทำการค้าขายแคนและผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับทางจังหวัดแม่ส่องสอนเป็นคนละคนกัน ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการค้าขายแคน

ในจังหวัดแม่ส่องสอน และยังก่อให้เกิดการค้าชายแดนในตลาดมีดมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(2) สภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ควรเร่งรัดพิจารณาหลักเกณฑ์การไม่สามารถส่งกลับไปยังประเทศต้นทางได้ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลเพื่อให้คนต่างด้าวบางกลุ่มสามารถเข้าสู่กระบวนการพัฒนาสถานะบุคคลได้ ซึ่งจะส่งผลดีกว่าการปล่อยให้อยู่ในประเทศไทยอย่างไม่มีจุดหมาย

(3) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

1.) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ควรลงนามีบันทึกในการพิจารณาประ tekst ของกิจการหรือธุรกิจที่คนต่างด้าวประกอบการอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการที่คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอนและประเทศไทยจะได้ทราบถึงสิทธิในการประกอบธุรกิจของตนเองอย่างถูกต้อง

2.) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ควรพิจารณาให้มีการเสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ทำการประกาศกำหนดประเภทธุรกิจและในท้องที่ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดผลใช้บังคับได้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

3.) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ควรพิจารณาให้มีการเสนอเรื่องให้มีการแก้ไขปรับปรุงมาตรา 6 (2) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ในส่วนของ “คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น” เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นปัจจุบันในจังหวัดแม่ส่องสอนและประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มของ “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่มีสิทธิอาศัยอยู่ชั่วคราวในประเทศไทย” ทั้งนี้เนื่องคนต่างด้าวกลุ่มนี้ประเทศไทยมีนโยบายในการพัฒนา “สถานะบุคคล” ซึ่งแน่นอนว่าในอนาคตคนต่างด้าวกลุ่มนี้จะได้รับการพัฒนาสถานะบุคคลเป็น “คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยอยู่ต่างประเทศในประเทศไทย” และเป็น “คนสัญชาติไทย” ตามลำดับ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีหรือประโยชน์ต่อทั้งจังหวัดแม่ส่องสอนและประเทศไทยมากกว่าที่จะปล่อยให้เกิดระบบการค้าชายแดนในตลาดมีดเหมือนดังเช่นปัจจุบันนี้ อีกทั้งผู้ประกอบการค้าชายแดนกลุ่มนี้ในจังหวัดแม่ส่องสอนมีศักยภาพในการทำการค้าชายแดนสูง เนื่องจากสามารถที่จะพูดภาษาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีและที่สำคัญมีความสนิทสนมทางเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์กับคู่ค้าชาวพม่าเป็นอย่างดี

(4) กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย ควรพิจารณาเร่งรัดให้มีการออกกฎหมายตรวจตามความในมาตรา 7 ทวี วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไขและเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เพื่อให้มีการแก้ไขข้อสันนิษฐานตามความในมาตรา 7 ทวี วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

กล่าวคือ ข้อสันนิษฐานให้เป็น “บุคคลเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร ไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่า ด้วยคนเข้าเมือง” หรือ “คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” เพื่อให้ข้อสันนิษฐานดังกล่าว สองคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงในสังคมไทยและจังหวัดแม่ส่องสอน อีกทั้งยังส่งผลให้มาตรา 7 (1) แห่ง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 สามารถที่บังคับได้จริงในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะต่อ “คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือ ตามกฎหมายอื่น”

อีกทั้งข้อสันนิษฐานตามมาตรา 7 ทวี วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งถูกแก้ไข และเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2551 ดังกล่าวเป็นข้อสันนิษฐานที่เด็ขาด ซึ่ง คนต่างด้าวที่ถูกข้อสันนิษฐานดังกล่าว ไม่สามารถที่จะพิสูจน์หักล้างเป็นอย่างอื่นๆ ได้

(5) นักวิชาการ

นักวิชาการสายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคีบุคคล ควรที่จะมีการศึกษาค้นคว้าถึง “สถานะบุคคล” ของ “คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น” กล่าวคือ คนต่างด้าวที่ถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่นๆ นั้น จะมีสถานะบุคคลเช่น ได้ในทางกฎหมายหลังจากที่ถูกถอนสัญชาติไทย และกรณีที่ต้องมีการพัฒนาสถานะบุคคลจะมีการพัฒนาสถานะบุคคลโดยเริ่มต้นการพัฒนาสถานะบุคคลที่สถานะบุคคลใด ทั้งนี้เพื่อให้เกิด ความชัดเจนในเรื่อง “สถานะบุคคล” อันจะนำไปสู่การกำหนดสิทธิในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ต่อไป

สรุปส่งท้าย

รายงานวิจัยฉบับนี้ เราชพบรึ่องความมั่นคงของประเทศไทยอญี่ 2 เรื่องที่สำคัญคือ ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจผ่านเรื่องของ “การค้าชายแดน” ในจังหวัดแม่ส่องสอน และความมั่นคงของมนุษย์ผ่านเรื่องของ “สถานะบุคคล” ของคนต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ส่องสอน

ปัญหาที่เราและประเทศไทยต้องมาระบุความคิด ก็คือ การสร้างสมดุลในเรื่องของความมั่นคง ดังกล่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศไทย เพราหากเราไม่สร้างสมดุลในเรื่องของความมั่นคง ดังกล่าวแล้วจะเกิดกรณีของ “ความมั่นคงหนึ่งทำลายความมั่นคงอีกอย่างหนึ่ง” ซึ่งจะส่งผลเสียต่อประเทศไทยมากกว่าผลดีที่ประเทศไทยจะได้รับ

และการปฏิบัติต่อคนต่างด้าวที่ในอนาคตจะได้รับการพัฒนาสถานะบุคคลเป็น “คนต่างด้าวเข้าเมือง โดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิอาศัยถาวรอญี่ 2 ในประเทศไทย” และ “คนสัญชาติไทย” ตามลำดับนั้น หากเราปฏิบัติเหมือนเช่นคนต่างด้าวในกรณีอื่นๆแล้วนั้น ปัญหา ก็คือ ความสมดุลในเรื่องของ “ความมั่นคง” เกิดขึ้นหรือไม่ นี้คือสิ่งที่สังคมไทยและประเทศไทยต้องชั่งน้ำหนักต่อไปในอนาคต

และท้ายที่สุด ทางคณะผู้วิจัยขอให้เราทุกคนที่เกี่ยวข้องช่วยกิดช่วยสร้างสมดุลของความมั่นคง ดังกล่าวเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด โดยน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 มาประกอบการพิจารณา

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

“ประชาชนที่อยู่ในประเทศไทยเขามีนานาแล้วแต่กี่ไม่เป็นคนไทย คือ เขายังไม่ถือว่าเป็นคนไทย จริง เขายังไม่ถือว่าเป็นคนไทย แต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความเป็นคนไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ ให้มีอยู่กัน เพราะว่าถ้าหากว่ามีคนที่อยู่เมืองไทยและก็มีความน้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศไทยด้อยไป”

.....

บรรณานุกรม

หนังสือ

สิทธิพร ภู่นริศ และวารรณหนี รุ่งเรืองสภากุล, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ “ศักยภาพและอุปสรรคการค้าชายแดน: จังหวัดแม่ฮ่องสอน” โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.), 2550.

เอกสารอื่นๆ

คู่มือปฏิบัติงาน เล่มที่ 2: คณะกรรมการ หนังสือสั่งการ และเรื่องที่ควรรู้เกี่ยวกับการกำหนดสถานะตามกฎหมาย ของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย, ส่วนประสานราชการ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง.

คำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน (เฉพาะ) ที่ 1/49 เรื่อง จัดตั้งศูนย์การอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549

คำสั่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ 729/2549 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2549

ประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่อง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าและซ่องทางอนุมัติ ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549

คำสั่งกรมทะเบียนการค้าที่ 61/2544 เรื่องมอบอำนาจของอธิบดีกรมทะเบียนการค้าในการอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ลงวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2544

เอกสารประกอบการสัมมนาร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนบนพื้นที่สูงประจำปี 2551 ส่วนประสานราชการ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

ข้อมูลจากอินเตอร์เน็ต (Internet)

ข้อมูลจังหวัดแม่ฮ่องสอน,[Online].Available:URL:<http://old.moc.go.th/opscenter/ms/datapv.html> (ตุลาคม 2551).

ภาคผนวก

(ดี'แน)

ກໍາເຊີ້ງສູ່ອໍານວຍການປັບປຸງຕິດໃຫຍາຍແຄນໄຫຫກັນປະເທດເພື່ອນບ້ານ

(ក្រុម)

१८८

เรื่อง จัคคีกงอ อำนวยการปฏิบัติน ใบขายชาดเดน ไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

เพื่อให้การปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อ กัมพูชา ดาว หม่า และ
ชา yat ซึ่งในความรับผิดชอบทางการทูตคุ้มครองการทางการสูงสุด ที่เกี่ยวกับการทูตในเรื่องทางการค้า/ทางการค้า

๒. โควตาภิร้านและกิจกรรมของบุคคลปฎิบัติในสังคมที่บ้านและในสังคมที่สาธารณะ

๗๗. ภารกิจงานด้านความเรื้อรังพัฒนาองค์กรฯ ที่สำคัญ ๘๖๒๐ ๘

๕. ที่มาและมีในการประชุมงานประชุมบินบือ

๔.๙ ให้ส่วนราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม ให้ความร่วมมือสนับสนุนและปฏิบัติ
ตามกำหนดของส่วนราชการในด้านงานกองทันงุหะฯ ปฏิบัติในพื้นที่ฯ ตามที่ได้กำหนด

๔. การรายงาน : ผู้ดูแล

๔. ที่ดูแลอยู่ที่สำนักงานวิชาชีวศึกษาและกิจกรรมทางวิชาชีวศึกษา ไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

๔.๑ กองอธิการบดีนักศึกษา มหาวิทยาลัยไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ดึงอู่ที่

ศูนย์อ่านวิชาการร่วม กองวิชาการทั่วไป มหาวิทยาลัยไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ดึงอู่ที่ ๔๖๗๗๐

๔.๒ สำนักงานเลขานุการ กองอ่านวิชาการปัจจุบัน ไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ดึงอู่ที่ ๔๖๗๗๐

๔.๓ สำนักงานเลขานุการ กองอ่านวิชาการปัจจุบัน ไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ดึงอู่ที่ ๔๖๗๗๐

๔.๔ สำนักงานเลขานุการ กองอ่านวิชาการปัจจุบัน ไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ดึงอู่ที่ ๔๖๗๗๐

ที่นี่ ดึงอู่ที่ ๔๖๗๗๐

ผู้ดูแล รุ่นที่ ๒๐ ภูมิภาคพื้นที่ พ.ศ.๒๕๖๕

(ลงชื่อ) พลเอก เรืองโรจน์ นาคราภรณ์

(เรืองโรจน์ นาคราภรณ์)

ผู้อ้าวการทั่วไป

ผู้อ่านวิชาการไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

ผู้ดูแล: ๑ โครงสร้างและการจัดการสำนักงานวิชาการปัจจุบัน ไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

๒ ขอขอบคุณรับฟังกิจกรรมและหน้าที่สำคัญ

๓ การรายงาน

ผู้อ่านวิชาการไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

15/4/24

คำสั่งจังหวัดแม่อ่องสอน

และศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่อ่องสอน

ที่ ๕๙๔ /๒๕๔๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่อ่องสอน

ตามที่ได้มี คำสั่งจังหวัดแม่อ่องสอน และศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่อ่องสอน ที่ ๕๙๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่อ่องสอน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่งคงชายแดน ให้เป็นไปตามนโยบายความมั่งคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒.๑๗, ข้อ ๓.๓๒ และข้อ ๔.๒ แห่งคำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ ๑/๔๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๙ เรื่องจัดตั้งกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านไปแล้วนั้น

บัดนี้ ได้มีคำสั่งอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (เฉพาะ) ที่ ๑/๔๙ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เรื่อง จัดตั้งกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ยกเดิgc คำสั่งอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (เฉพาะ) ที่ ๑/๔๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง จัดตั้งกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ใช้อยู่เดิมและให้จังหวัดแม่อ่องสอน ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านพม่า (ใช้ชื่อย่อว่า ศส.ชพ. จังหวัดแม่อ่องสอน) มีผู้ว่าราชการจังหวัดแม่อ่องสอนเป็นผู้อำนวยการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า (ใช้ชื่อย่อว่า ศส.ชพ. จังหวัดแม่อ่องสอน) เป็นผู้บังคับบัญชาทั้งหมด ให้ทุกส่วนราชการทุกกระทรวง ทุกส่วนราชการ ให้ความร่วมมือสนับสนุนและปฏิบัติตามคำขอของส่วนราชการในส่วนงานกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

เพื่อให้การปฏิบัติตามนโยบายความมั่งคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า ในการรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดแม่อ่องสอน/ผู้อำนวยการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่อ่องสอน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย นิประสันติภิบาล บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ แห่งชาติของไทยต่อพม่า และยุทธศาสตร์ของจังหวัดแม่อ่องสอน อาทิเช่นการดำเนินการสำคัญๆ ที่ได้กำหนดไว้ ที่ให้หัวหน้าส่วนราชการ (ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่อ่องสอน/ผู้อำนวยการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศ

เพื่อนบ้านด้านพม่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบูรณ์ดิจิทัล จึงให้ยกเลิกคำสั่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศพื้นบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ให้อัญเชิญ และมีคำสั่งเรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ
2. รองผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน (งานความมั่นคง)	เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
3. อัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
4. ปลัดจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
5. ผู้บังคับการตำรวจนครบาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
6. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
7. ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 17	เป็นกรรมการ
8. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
9. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
10. พานิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
11. ปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
12. สรรพกกรพื้นที่แม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
13. นายด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
14. นายด่านศุลกากรแม่สะเรียง	เป็นกรรมการ
15. แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
16. จัดหางานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
17. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ

เขต 1 และเขต 2

18. สารวัตรค่านตรวจสอบเข้าเมืองแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
19. หัวหน้าค่านตรวจสอบเข้าเมืองแม่สะเรียง	เป็นกรรมการ
20. ขนส่งจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
21. แรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
22. สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
23. อุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
24. หัวหน้าสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สะเรียง เป็นกรรมการ	
25. ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 36	เป็นกรรมการ

26. ผู้บังคับกองพัฒนาราชที่ 5 กองพัฒนาราชที่ 7	เป็นกรรมการ
27. หัวหน้าหน่วยประสานงานชายแดนไทย - พม่า ประจำที่นี่ที่ 2	เป็นกรรมการ
28. นายอำเภอทุกอำเภอ	เป็นกรรมการ
29. ผู้แทน กอ.รัฐนน.ส. ที่ได้รับมอบหมาย	เป็นกรรมการ
30. ผู้กำกับการ / รองผู้กำกับการ สถานีตำรวจนครบาล ทุกสถานี	เป็นกรรมการ
31. ผู้บังคับกองร้อย (สน.2) กองร้อยตระเวนชายแดนที่ 336	เป็นกรรมการ
32. ผู้บังคับกองร้อย (สน.2) กองร้อยตระเวนชายแดนที่ 337	เป็นกรรมการ
33. หัวหน้ากลุ่มงานปักครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน	เป็นกรรมการ
34. หัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคงที่ทำการปักครองจังหวัดฯ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
35. เจ้าหน้าที่กลุ่มงานปักครองกลุ่มงานความมั่นคง	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ทำการปักครองจังหวัดฯ ที่ได้รับมอบหมาย	

ให้คณะกรรมการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ศส.ชทพ. จังหวัดแม่ฮ่องสอน) มีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนให้เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า ดังต่อไปนี้

- จัดทำแผนงาน / โครงการ และดำเนินงานต่าง ๆ ในหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า และยุทธศาสตร์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และรูปธรรม
- อำนวยการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงชายแดนให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีในระดับที่ โดยคำนึงถึงความมั่นคงชายแดนและผลกระทบต่อประเทศชาติเป็นสำคัญ
- รายงานและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานโดยต่อเนื่องตามที่กำหนด
- เสริมสร้างความสำันธ์อันดีกับประเทศไทยเพื่อบ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

- ในทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า เพื่อให้ความร่วมมือสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง
- ปฏิบัติการกิจธุรกิจ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการปักครองจังหวัดแม่ฮ่องสอนและผู้อำนวยการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อบ้านและผู้อำนวยการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อบ้านด้านพม่า ด้านหน้ากองทัพภาคที่ ๑ ทั้งนี้ ดังนี้ ดังนั้นนี้เป็นต้นไป

ลง ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(นายคิรเก ก้อนกลีบ)

ผู้อำนวยการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้อำนวยการศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศไทยเพื่อบ้านด้านพม่า อังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนและ

ศูนย์ตั้งการขายเด่นไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เรื่อง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติบริเวณชุมชนป่าบินเพื่อการท้าและซ่องทางอนุมัติ
ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

คณะกรรมการศูนย์ตั้งการขายเด่นไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีมติที่ประชุมเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549 ให้ออกเลิกประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์ตั้งการขายเด่นไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

1. เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมการเดินทางเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปวนเพื่อการท้าขายเด่นไทย-พม่า ซ่องทางบ้านหัวยศ หมู่ที่ 3 ตำบลหัวยศ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ฉบับลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2548

2. เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการน้ำเข้า - ส่งออกสินค้าผ่านแนวขายเด่น ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ฉบับลงวันที่ 15 มกราคม 2547

3. เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติการน้ำเข้า - ส่งออกสินค้าผ่านแนวขายเด่น ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 ฉบับลงวันที่ 17 มิถุนายน 2547

และนารถการอื่นใดที่ขัดแย้งประกาศฉบับนี้โดยให้ไว้ประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์ตั้งการขายเด่นไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน เท่านั้น

1. ความหมาย

1.1 จุดผ่อนปวนเพื่อการค้าของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้หมายถึงจุดผ่อนปวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ประกาศเปิดตามความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

1.1.1 จุดผ่อนปวนเพื่อการค้าซ่องทางหัวยศดันบุน หมู่ที่ 4 ตำบลหัวยศ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.1.2 จุดผ่อนปวนเพื่อการค้าซ่องทางบ้านหัวยศ หมู่ที่ 3 ตำบลหัวยศ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

1.1.3 จุดผ่อนปวนเพื่อการค้าซ่องทางบ้านเสานหิน หมู่ที่ 1 ตำบลเสานหิน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.2 “ทางอนุมัติ” ให้หมายถึงทางเดินน้ำมันดีที่ประกาศโดยกฎกระทรวงการค้าที่ออกตามอำนาจความในมาตรา 3 มาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2480 ฉบับลงวันที่ 20 มกราคม 2545 ให้เป็นทางที่จะใช้ขนส่งของเข้าในหรือออกนักการอาชญากรรมได้หรือจากเขตเด่นทางบกน้ำซึ่งด้านศุลกากร หรือจากด้านศุลกากรไปยังเขตเด่นทางบกได้ ดังนี้

1.2.1 ทางถนนและล้าน้ำ จากเขตแดนและสหภาพม่นริเวณน้ำเพียงดินไปตามส้าน้ำป่าอยู่ท่าเรือหัวดื่อ ออกจากท่าเรือหัวดื่อเดินเดินข้ามไปตามถนนบ้านหัวดื่อ – บ้านท่าไปรังคง ดึงถนนขุนคุณประพาส เลี้ยวซ้ายไปตามถนนขุนคุณประพาส ดึงถนนขุนคุณประพาส ซอย 4 แล้วเลี้ยวขวา เข้าถนนขุนคุณประพาส ซอย 4 ดึงด้านศูนย์การเมืองส่องส่อง

1.2.2 จากเขตแดนสหภาพม่นริเวณบ้านเส้าหิน ด้านล่างเส้าหินอ่าเกอ แม่น้ำเรือง ไปตามถนนไปตามถนนเส้าหิน – บ้านกาศ บรรจบกับถนนหลังแห่นดินหมายเลข 108 ทางด้านหลังแห่นดินหมายเลข 108 ทางด้านหลังถนนครเชียงใหม่ ควบคุม – ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่อ่องส่องส่องควบคุมเลี้ยวขวาไปตามทางหลังแห่นดินหมายเลข 108 ทางด้านหลังถนนครเชียงใหม่ควบคุม – ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่อ่องส่องส่องควบคุมดึงด้านศูนย์การเมืองส่องส่อง

1.3 “ทางอนุมัติเฉพาะครัว” ให้หมนดึงทางอนุมัติเฉพาะครัวตามมาตรฐานฯ 5 ทวี ของพ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2480 ใช้ในกรณีที่ผู้นำของชา หรือผู้นำส่งออกหรือผู้นำส่ง มีเหตุขึ้นเป็นระยะและคงความจำจังจังหน้าต่ออธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีคืนอุบัติเหตุจังจังของผู้นำของคน ให้ฯ ทางนกหรือตอนได้แห่แห่เดินนั่นตามทางอันนอกจากทางอนุมัติ ดังนี้

1.3.1 ช่องทางอนุมัติเฉพาะครัวบ้านแม่สามแฉน หมู่ที่ 10 ด้านล่างสานและ อ่าเกอสันเมย จังหวัดแม่อ่องส่องส่อง

2. มาตรการเข้า-ออก

2.1. ผ่อนปรนให้บุคคลสัญชาติพม่าเข้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเล็กๆ น้อยๆ ที่ดำเนินในการอุปโภค บริโภค ในชีวิตประจำวัน และเป็นสินค้าไม่ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นใดได้ ภายในบริเวณตลาดน้ำเพื่อการค้าห้างจากแนวธรรมดานั่น 2 กิโลเมตร ระหว่างเวลาตั้งแต่ 06.00 น. ถึง 18.00 น. (เวลาประเทศไทย) ของ ทุกวันซึ่งจะมีป้ายประกาศ “สื้นสุคเบตผ่อนปรนการค้าเข้ามา ในประเทศไทย” ติดตั้งให้ทราบ อย่างชัดเจน

* 2.2 “ทางอนุมัติ” และ “ทางอนุมัติเฉพาะครัว” ให้การปฏิบัติในการเข้า-ออก ให้ถือปฏิบัติเหมือนกับจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าให้ของอนุโถม ทั้งนี้ ให้อำเภอในพื้นที่ที่มี “ทางอนุมัติ” และ “ทางอนุมัติเฉพาะครัว” ได้พิจารณาดำเนินการขอเปิดเป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าเพื่อประโยชน์ทางการค้า ระดับประชาชน พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศ และสามารถผ่อนผันให้บุคคล บริเวณช่ายเด่น เข้า-ออก บริเวณดังกล่าวได้ดังไป

2.3 บุคคลสัญชาติพม่าที่มีความประสงค์จะเดินทางเข้ามาในพื้นที่อันก่อที่มีการ ประการเป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า นอกเหนือเขตควบคุม 2 กิโลเมตรอนุโถมให้ในกรณี ดังต่อไปนี้

2.3.1. กรณีที่เข้า

(1) ผู้ประกอบการค้าของอนุโถมให้เข้ามาได้เฉพาะบุคคลสัญชาติพม่า ที่มีชื่อเขียนบัญชีกับทางจังหวัดและได้ทำทะเบียนบัญชีกุญ ไว้ท่านนั้น โดยมีภาพถ่ายและบุคคลค้าประจำ กัน อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้โดยทันทีของผู้ประกอบการค้าบุคคลสัญชาติพม่า จะติดไว้อีก 1 ใบเพย พ จุดตรวจฝ่ายทหารไทย, ด้านตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่ ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า จุดตรวจร่วม ของเข้าหน้าที่ตามค่าที่จูงที่ต้องการเข้าเดินทางเข้า-ออกประเทศไทยที่อันบ้านด้านหน้าจังหวัดแม่อ่องส่องส่อง

/2 ให้ผู้ประกอบการ...

(2) ให้ผู้ประกอบการค้าสัญชาติพม่า ที่ได้รับการผ่อนผันเมื่อเดือนทาง
เดือนพฤษภาคมเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2562 ให้ไปรายงานตัวต่อสารวัตร
ค่านตรวจสอบเข้าเมืองในพื้นที่เพื่อรับทราบและลงทะเบียนควบคุมการเข้า – ออกให้ชัดเจนสามารถ
ตรวจสอบและติดตามตัวได้ด้วยระยะเวลาที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยอนุโลมผ่อนผันให้อยู่ได้ กรุณาระ
3 วัน กรณีนี้เหตุจึงเป็นต้องขอผ่อนผันอยู่ต่อไปอีก 3 วัน

2.2.2. กรณีเจ็บป่วยหนัก ถึงขั้นต้องเข้ารับการรักษาด้วยในโรงพยาบาลสังฆหัวตังปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

(1)ให้บุคคลสัญชาติพม่าที่เข้าหรือผู้ติดตาม นำหนังสือรับรองที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพม่าออกให้ ไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไทยประจำจุดตรวจบริเวณชายแดน ให้บุคคลสัญชาติพม่าที่เข้าหรือผู้ติดตาม นำหนังสือรับรองที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพม่าออกให้ ไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารไทยประจำจุดตรวจ เป็นผู้พิจารณาเบื้องต้นว่าบุคคลที่ร้องขอเข้ามาในราชอาณาจักรได้เข็นป่วยจริงหรือไม่ หากพิจารณาเห็นว่าเข็นป่วยจริงก็ออกใบรับรองให้ระบุให้ชัดเจนว่า เข็นป่วยหนักขอผ่อนผันเข้ามาในราชอาณาจักรไทย เพื่อรักษาตัว หัวระยะเวลา วันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... (ผ่อนผันได้ไม่เกินครึ่งละ 3 วัน) แล้วนำไปรับรองการเข้ามาในราชอาณาจักรไทย ไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง

(2) ให้เจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจคนเข้าเมืองແນ່ວັດທະນາ ชັ້ງປົງບົດ
หน้าที่ประจำ ออกหนังสือຜ່ອນຜົນໃຫ້ບຸກຄົດຫຼັງຈາກຕິ່ມນາທີ່ເຈັບປາຍ ແລະຜູ້ຕິດຕາມ (ເຊົ້ານີ້) ໂດຍຮະບູໄຫ້ຮັດເຈັນ
ວ່າເຈັບປາຍ ທີ່ວ່າງຮະຍະເວລາຜ່ອນຜົນ ດັ່ງແຕ່ວັນທີເດືອນພ.ສ. ປຶ້ງວັນທີ
ເດືອນພ.ສ. (ຜ່ອນຜົນໄດ້ກັບຕະໄນ້ເກີນ 3 ວັນ) ລົງທະບຽນກວນຄຸນກາເງັນໄນ
ຮາຊາມາຈັກ ໄກຍ ໄຫ້ຮັດເຈັນສາມາດຮັດວັດທະນາ ຕິດຕາມດ້ວຍຜູ້ໄດ້ຮັບກາຮ່ອນຜົນໄດ້ທຸກເວລາໃນໜ່ວງທີ່ຍູ້
ໃນຮາຊາມາຈັກ ໄກຍ ແລະ ໄຫ້ບຸກຄົດທີ່ໄດ້ຮັບກາຮ່ອນຜົນ ໄປຮ່າງຈາກຕົວ ພ ຈຸດວັດທະນາຮ່ວມຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຕາມ
ກ່າວເທົ່ານັ້ນທີ່ກ່າວເທົ່ານັ້ນ

(3) ให้ชุดตรวจสอบรับรายงานตัวบุคคลที่ได้รับการผ่อนผัน ลงทะเบียนควบคุม การเข้า-ออก ชื่อเจ้าของรถยนต์ไทยพาร์ หมายเหตุทะเบียนรถยนต์ไทยสาร ให้ชัดเจน สามารถตรวจสอบ ติดตามตัวเจ้าของรถยนต์ บุคคลที่ได้รับการผ่อนผันได้ตลอดเวลาที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย และกำกับให้เจ้าของรถยนต์ไทยสารนำบุคคลที่ได้รับการผ่อนผันไปรายงานตัว ท่านตรวจสอบเข้าเมืองในทันที

(4) ให้ค่านิรโทษค่านิรโทษในที่นี่ที่ ลงทะเบียนควบคุมการเข้า-ออก ไว้เป็นหลักฐานให้ชัดเจนตามมาตรฐานตรวจสอบ ติดตามด้วยให้ติดต่อระบบทะเวลาระบุรับการผ่อนผัน กรณี ผู้ได้รับการผ่อนผันไม่สามารถเดินทางกลับออกนอกประเทศอพยพจากไทย ให้ตามที่วะยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากต้องนอนรักษาด้วยอุบัติเหตุ โรงพยาบาล ให้ผู้ดูแลนำหนังสือรับรองของ นายแพทย์โรงพยาบาลไปยื่นขอผ่อนผันการอยู่ในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทยให้การรับต่อตัวที่ที่นี่ที่ ให้ข่าวสารผ่อนผันตามสภาพที่อพยพเข้ามาที่จริง ตามมาตรฐานตรวจสอบ ได้และรายงานการผ่อนผันให้เจ้าหน้าที่ทราบเป็นรายๆ ไป

2.4 มาตรการเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปรน, ทางอนุบันต์ และทางอนุบันติข้าวครัว ให้ทัศนงค์อภิบดีตามประกาศนี้ในห้อง 6 เดือนหลังประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ได้ตามสภาพการด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ความตื้นพัฒนาและห่วงประเทศ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยไม่ต้องประกาศให้ทราบล่วงหน้า เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการ จึงให้ผู้ประกอบการดีดตามข่าวสารและประสานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อย่างใกล้ชิดด้วย

3. แนวทางปฏิบัติในการส่งออก-นำเข้า 似นค้า ตามแนวทางแคนดันจังหวัดเมืองส่วน

เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามดังที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแคนดัน ครั้งที่ 3/2546 จังหวัดเมืองส่วนจังหวัดและอนุกรรมการพิจารณาการเปิดจุดผ่านแคนดัน

* 3.1 ผู้ประกอบการฝ่ายไทยทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมด้า ต้องยื่นความประสงค์ขอ ขึ้นบัญชีกับทางจังหวัดและอำเภอเพื่อตรวจสอบการไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือให้การสนับสนุน ชนกุ่มน้อย ดังนี้

(1) ผู้ประกอบการรายใหญ่ให้ยื่นเอกสารและแสดงความจันงค์ข้าราชการกับศูนย์สั่งการ ข่ายแคนดันไทยกับประเทศที่อนบันด้านพม่า จังหวัดเมืองส่วน

(2) ผู้ประกอบการรายย่อยให้นายอำเภอพื้นที่ ที่มีจุดผ่อนปรนเพื่อการตัว รับตัวเมินการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตัวรายย่อยและร่วมสั่งจังหวัด/ศส.ชทพ.อ.นส. ยกเว้นย้ำເກມเมือง แม่ส่องสองให้ขึ้นทะเบียน ณ จังหวัด/ศส.ชทพ.อ.นส.

(3) ผู้ประกอบการที่ประสงค์ค้าข้าว ณ ช่องทางอนุบันต์ และช่องทางอนุบันติ ตรวจสอบความกู้ภัยมาของคุลการให้ขึ้นทะเบียน ณ จังหวัด/ศส.ชทพ.อ.นส.

* 3.2 ผู้ประกอบการฝ่ายไทยทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมด้า ต้องยื่นความประสงค์ขอ ขึ้นบัญชีกับทางจังหวัดและอำเภอ เพื่อตรวจสอบการไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือไม่ ให้การสนับสนุนชนกุ่มน้อย โดยให้ใช้หลักเกณฑ์การขึ้นบัญชี หนึ่งข้อ 3.1 (1) (2) (3)

* 3.3 ให้เจ้าของที่พัก โรงแรม เกสต์เฮาส์ หรือบ้านพักอาศัย ที่ให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ค้ารายย่อยฝ่ายพม่าเข้าที่พักอาศัย แจ้งความประสงค์ขอเป็นผู้ให้ที่พักทั้งกันผู้ประกอบการค้าฝ่ายพม่า ณ ศส.ชทพ.อ.นส. เพื่อสามารถตรวจสอบและติดตามด้วยได้ตลอดระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย

* 3.4 ผู้ประกอบการตามข้อ 3.1, 3.2 และ 3.3 ให้ยื่นความประสงค์ขอขึ้นทะเบียนห้อง ระหว่างวันที่ 14 คุณภาพพันธ์ - 6 มีนาคม 2549 ในเวลาราชการ ทั้งนี้ในห้องระหว่างที่ขึ้นทะเบียนอนุโถม ให้ผู้ประกอบการค้าข้าวปักดิบเริ่มขายแคนดัน หากพัฒนาและเวลาที่รับขึ้นทะเบียน จังหวัดและงานที่เกี่ยว ข้องจะให้ค้าข้าวเกหะผู้ขึ้นทะเบียนกับจังหวัดท่านนั้น

ผู้ประกอบการรายได้ประสงค์ค้าข้าวบริเวณชายแดนด้านจังหวัดเมืองส่วนภัยห้อง ต้องที่กำหนดนี้ ที่สถานะยื่นความประสงค์ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ค้า ได้เช่นกัน แต่ทั้งนี้ที่ห้ามทำการค้าข้าวใน ช่วงที่อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียน จะค้าข้าวให้ก็ต้องมีอยู่ขึ้นทะเบียนเรียบร้อยเสียก่อน

3.5 เอกสารที่ต้องยื่นในการขึ้นบัญชีครั้งแรก (กรณีเป็นนิติบุคคล)

- (1) เอกสารนิติบุคคลของบริษัทไทย และพม่า
- (2) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีของนิติบุคคลไทย
- (3) เอกสาร สำปัญ แจ้งผลการตรวจสอบเรื่องข้าเสพติด (จังหวัดตรวจสอบ)
- (4) ใบรับรองการเป็นผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมส่งออก
- (5) หนังสืออนุญาตให้นำสินค้าที่มีในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อส่งไป
นอกกรุงเทพฯ
- (6) หนังสือมอบอำนาจของบริษัทไทยมอบอำนาจให้คนไทย (ชื่อ – นามสกุล)
เป็นผู้ดำเนินการด้านเอกสารและพิธีการทางคุ้มครองสิทธิ์ รวมทั้งเรื่องต่างๆ แทนบริษัทไทย
 - (6.1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคนไทย
 - (6.2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคนไทย
- (7) หนังสือมอบอำนาจของบริษัทพม่า มอบอำนาจให้คนไทย(ชื่อ – นามสกุล)
เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมทั้ง ด้านธุรกรรม การเงินแทนบริษัทพม่า
 - (7.1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคนไทย
 - (7.2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคนไทย
 - (7.3) สำเนาบัญชีธนาคารของคนไทย
- (8) หนังสือมอบอำนาจของบริษัทพม่ามอบอำนาจให้คนพม่ามารับสินค้า
ท่องเที่ยวตามกำหนด
- (9) เอกสารแปลเป็นไทย
 - (9.1) เอกสารนิติบุคคลพม่า
 - (9.2) หนังสือมอบอำนาจของบริษัทพม่ามอบอำนาจให้คนไทยดำเนินการ
เรื่องต่างๆ รวมทั้งด้านธุรกรรมการเงิน
 - (9.3) หนังสือมอบอำนาจของบริษัทพม่ามอบอำนาจให้คนพม่ามารับสินค้า
ท่องเที่ยวตามกำหนด
- (9.4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคนไทยพม่าที่มารับสินค้าทาง
แนวท้องถนน
- (9.5) บัญชีรายรับรายจ่ายกรณีเป็นกิจการพม่าหรือกิจการข้ามกัน
- (10) บัญชีรายรับรายจ่าย (คนที่เขียนบัญชีรายรับรายจ่ายกับบริษัทอย่างไร, มีการมอบ
อำนาจหรือไม่)
- (11) ใบสั่งซื้อ (PURCHASE ORDER) คูประเกต ชนิด บิลล์ จำนวน ของสินค้า
- (12) บัญชีราคาสินค้า (INVOICE) ประเกต ชนิด บิลล์ จำนวนเดียวกัน
- (13) เอกสารรับ – ส่งรถ ดวงแนวท้องถนน

เอกสารตามข้อ 9.5, (10), (11), (12), (13) ให้ขึ้นกรณีที่ได้รับอนุญาตจากจังหวัด
ให้ค้าขายบริเวณชายแดน

→ 3.6 เอกสารต้องยื่นในการเขียนบัญชีครั้งแรก (กรณีเป็นบุคคลธรรมด้า)

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของคนไทย/พม่า
- (2) สำเนาบัตรทะเบียนบ้านของคนไทย/สำเนาทะเบียนบ้านของบุคคลพม่า
- (3) สำเนารายการสินค้าที่ประสงค์ค้าขายบริเวณชายแดน
- (4) รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป

→ 3.7 หลักฐานการชำระเงินของบริษัทค้า (พม่า) จะต้องเป็นลักษณะโคลัคกี้จะหนึ่ง
ตั้งต่อไปนี้

(1) เจ้าของบริษัทพม่าหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจในพม่าโอนเงินค่าสินค้า
ผ่านระบบธนาคารในพม่าโอนเข้าบัญชีธนาคารในประเทศไทยของบริษัทไทย หรือ

(2) เจ้าของบริษัทพม่าเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อมาตั้งชื้อสินค้าและนำเงิน
นาเข้ามาด้วยตนเอง อนุโลมให้ใช้แคชเชียร์เช็คได้ หรือ

(3) เจ้าของบริษัทพม่าแต่งตั้งและมอบอำนาจให้บุคคลตัวแทน ไทยที่มีเดินท่องเที่ยวใน
ประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องการชำระเงินค่าสินค้า โดยผ่านระบบธนาคาร หรือ

(4) ให้แสดงจันวนสินค้าเจ้า/ออก ใบกรณีผู้ค้าใช้ระบบการแลกเปลี่ยนสินค้า
(Barter trade) โดยให้เจ้าหน้าที่ ณ จุดปล่อยสินค้าร่วมลงนามมืออธิบดี จำนวน ชนิด ประเภท ของสินค้าที่
นิการแลกเปลี่ยน

3.8 ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเจ็บัญชีรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่ด้องปฏิบัติหน้าที่ ณ
จุดท่องเที่ยวเพื่อการค้า ทางอนุนัติ และทางอนุนัติชั่วคราว รวมทั้งหัวหน้า ให้ จังหวัด/พ.ต.ช.พ.บ.มต.
ของค้าสั่งรองรับการปฏิบัติงานของทุกนาย โดยที่เจ้ารายชื่อหัวหน้าจากประการดังนั้นบังคับใช้ภายใน
15 วัน ในกรณีมีการยกข้ามเดือนเปลี่ยนถ่ายให้แจ้งข้อเปลี่ยนแปลงทุกครั้ง

4. ผู้ประกอบการค้าที่ประกอบการค้าในสินค้าบางประเภทที่เข้าข่ายเป็นสินค้าควบคุมหรือ
เข้มงวดเป็นพิเศษ หรือเป็นสินค้าที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคง จังหวัดจะต้องดำเนินการพิจารณา
ตรวจสอบให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่งก่อนพิจารณาอนุนัติ ทั้งนี้หากผู้ประกอบการได้ดำเนินการก่อนได้รับอนุนัติ
ให้ส่งออกหรือนำเข้าสินค้า ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นเช่น จำกัดไว้ไทยฝ่าย
ราชการไม่ได้

5. สำหรับกรณีที่มีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการค้าและบุคคลธรรมด้าต้องจด
ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดทุกกรณี

6. ให้ทุกหน่วยที่มีหน้าที่รับรายงานตัวแทนและลงนามบันทึกบุคคลตัวแทนที่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ามา
เข้าราชการตามที่ได้รับรายงานตัวแทนและลงนามบันทึกบุคคลตัวแทนที่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ามา
เชื้อ-ชาติ พื้นค้าอุปโภค บริโภค ในเขตควบคุมบริเวณด้านน้ำเพื่อการค้า ทางอนุนัติ ทางอนุนัติชั่วคราว
และบุคคลที่ได้รับการผ่อนผันกรณีเข้ามายังประเทศไทยให้เดินทางออกอกราชอาณาจักรไทยตามที่จังหวัดกำหนด

ที่ก้าหนดโดยครรัคกรณิการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ก้าหนดให้ดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเดียว
เช่นข้อตกลงให้รายงานข้อตกลงบุคคลลัญชาติพม่าที่เดินทางเข้า-ออกในราชอาณาจักรไทย ให้จังหวัด/
สุนีย์สั่งการราชเดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่า จังหวัดแม่ร่องสอน ทราบทุกเดือนโดยให้รายงาน
ทุกวันที่ ๕ ของเดือนดังไป

๗. สำหรับบุคคลด้วยด้าวที่หลบหนีเข้ามายังโดยผิดกฎหมายและไม่ได้รับการพ่อนคืนให้
อยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวภายใต้ข้อตกลงคุณหรืออนุญาตคุณให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ.
คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ดำเนินคดีเก่บบุคคลที่ให้ที่พักพิง ซ้อนเร้น นำพาตามกฎหมายอย่างเดียว

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙

(นายดิเรก ก้อนกลืน)

ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ร่องสอน

ผู้อำนวยการสุนีย์สั่งการราชเดนไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้านด้านพม่าจังหวัดแม่ร่องสอน

คำสั่งกรมทะเบียนการค้า

ที่ 61/2544

เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมทะเบียนการค้า
ในการอนุญาตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

พ.ศ. 2542

ตามที่พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 7 กำหนด
ให้อธิบดีกรมทะเบียนการค้ามีอำนาจออกในอนุญาตให้คนต่างด้าวตามมาตรการดังกล่าวประกอบธุรกิจ
ประเภทและในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยอนุมัติของคณะกรรมการรัฐมนตรี นั้น

เพื่อให้การออกใบอนุญาตดังกล่าวเกิดความคล่องตัวและสะดวกต่อผู้ขออนุญาต อธิบดี
กรมทะเบียนการค้าอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ. 2534 จึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในการพิจารณา
อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตาม มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของ
คนต่างด้าว พ.ศ. 2542

ทั้งนี้ ดังเด่นดังนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) อุดลย์ วินัยแพทย์
(นายอุดลย์ วินัยแพทย์)
อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

คำร้องขอปั้นทะเบียนเพื่อค้าขายบริเวณชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศูนย์สังกัดการขยายตนไทยกับประเทศไทยเพื่อสนับสนุนด้านพม่าซึ่งนรัตแม่ป้อมอน

คำร้องขอที่	วันที่รับคำร้อง	ผู้รับคำร้อง
1. ร้องเรียนเรื่องที่ทางราชการ (ภาษาอังกฤษ)..... (ภาษาอังกฤษ).....		
2. เอกสารเป็นนิติบุคคล.....	3. เอกสารสำหรับผู้เสียภาษีอากร.....	
4. สถานที่ตั้งสำนักงาน (ภาษาไทย)..... (ภาษาอังกฤษ).....	ไทยศรีพัท.....	ไทยดีว.....

5. จุดผ่อนปรน/ซ่องทางตามกฎหมายศุลกากรที่ข้อขึ้นบัญชี	ระหว่างที่ค้าขายบริโภคขายแทนได้พักอาศัยอยู่
☐ จุดผ่อนปรนบ้านท้ายตันบุน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่เมา อำเภอชุมแสง	
☐ จุดผ่อนปรนบ้านท้ายผึ้ง ม.3 ตำบลท่าယม่า อำเภอเมือง จ.แม่ฮ่องสอน	
☐ จุดผ่อนปรน/ทางอนุมติบ้านเสานิน ม.1 ตำบลเสานิน อำเภอแม่ทะเรียง	
☐ ทางอนุมติบ้านน้ำพี้ยงดิน ตำบล พฤษภาคม อำเภอเมือง จ.แม่ฮ่องสอน	
☐ ทางอนุมติเฉพาะครัวบ้านแม่สามแอบน ม.10 ตำบลแม่สามแอบน อำเภอ	

☐	☐
☐	☐
☐	☐

7. ชื่อพ่อ/แม่/นาย/นาง/นางสาว (ภาษาอังกฤษ)

..... (ภาษาอังกฤษ)

ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิตบุคคลตามที่ได้รับมอบหมายในการเป็นนิตบุคคลให้ช่องนิริษัทท่าน.....

(ภาษาอังกฤษ)

...มีความประสงค์จะขอรับหนังสือเดือนเดือนต่อเดือนตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญา

โดยจะดำเนินการค้าขายกับ นิติบุคคลทุกประเภท ไม่จำกัด ไม่จำกัด (รัฐวิสาหกิจ/ห้างหุ้นส่วน)

พื้นที่ _____

จะนำที่คุ้นเคยของชาฯ ได้ทั้งอนุญาตให้เข้ามารายงานอาชญากรรมไทย ได้ทั้งอาชญากรรมบ้าน

สถานที่ท่องเที่ยว.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

เพื่อศึกษาถึงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการด้านบริเวณชายแดน ให้เข้าใจเพิ่มขึ้นให้คำปรับปรุงต่อไป

7.1 ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ถือและให้ไว้รับของที่ได้รับกลบумต์ให้แก่ประเทศไทย ติดต่อกันส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแต่เพียงผู้เดียว

และหากปรากฏว่าได้มีการใช้เอกสารรับรองที่ซึ่งหัวดือกอินได้นี้โดยบุคคลอื่นได้มาจะเป็นเหตุให้ทางราชการห้ามบุคคลได้ฯ ได้รับความเสียหายหรือไม่กีตาน ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบต่อผลจากการนี้ที่ได้มีการใช้เอกสารรับรองฉบับนี้โดยบุคคลอื่นและห้ามความเสียหายใดฯ ที่เกิดขึ้นก่อนอื่นหนึ่ง ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบต่อการดังกล่าว หันนั้นแต่ได้รับอนุญาตออกใบรับรองจากการเข้าชมทะเบียนเป็นต้นไปจนกว่าข้าพเจ้าจะได้มีการเพิกถอนหรือแจ้งเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจุบันต่อจังหวัดแม่ของตน/ ศศ. ช. พ. จ. ม. ส.

7.2 ข้าพเจ้า/ภินยอมให้จังหวัดแม่อ่องสอนพศ. ชพ. จ. มส. ตรวจสอบร่องรอยของข้าพเจ้าที่นำมายื่นทะเบียนเพื่อคำชี้ชันที่วินัยด้านคุณธรรมด้านนี้ให้เข้าใจด้วยด้วยอ่องสอนพศ. ชพ. จ. มส. ให้ตรวจสอบแล้วพบว่า ข้าพเจ้า/ นิรชัก / ห้างร้านผู้ท่าการแทน มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือใช้การสนับสนุนกับบ้านก่อคุณน้อย อันเป็นผลกระทำด้วยความมั่นคงของชาติ ต่อไปนี้ อยู่ต่ำรัฐ และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ที่อาจเกิดขึ้นกับข้าพเจ้า/ นิรชัก / ห้างร้านผู้ท่าการแทน โดยจะไม่ถูกฟ้องฟ้อง

7.3 ก่อนที่จะประกอบการค้าข้าพเจ้าห้ามรับสั่งความการณ์บิเวณชายแดนคงจังหวัดแม่อ่องสอนเป็นอย่างต่อ และภินยอมรับผิดชอบ

ต่อไปนี้ อยู่ต่ำรัฐ และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ที่อาจเกิดขึ้นกับข้าพเจ้า/ นิรชัก / ห้างร้านผู้ท่าการแทน โดยจะไม่ถูกฟ้องฟ้อง

7.4 ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามประกาศ ระเบียน ข้อกำหนดและเงื่อนไขต่อไปนี้ ที่จังหวัดแม่อ่องสอน / ศส. ชพ. จ. มส. กำหนดทุกฉบับ

8. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่ระบุไว้ข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ

ข้าพเจ้า
ประทับตราสำคัญ

(.....) บริษัทฯ/ห้างฯ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ลงชื่อ..... ผู้มีอำนาจจากท่าการแทน

(.....) บริษัทฯ/ห้างฯ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

สำหรับเจ้าหน้าที่

เอกสารนี้ติดบุคคล

- เอกสารนี้ติดบุคคลของนิรชัก ไทย พม่า
- คงประจ้าด้วยเส้นทางนิติบุคคลไทย
- เอกสาร ศปน. แจ้งผลการตรวจคัดกรองเรื่องยาเสพติด (จังหวัดต่างๆ)
- ใบบันรองการเป็นผู้ประกอบการในเขตบินดูดสถานกิจกรรมส่องออก
- หนังสืออนุญาตให้นำผลิตภัณฑ์ในเขตอุตสาหกรรมส่องออก เพื่อส่งไปออกขายต่างประเทศ
- หนังสือมอบอำนาจของนิรชักให้ยอมรับอำนาจให้คืนไทย (ชื่อ - หลัก) เป็นผู้ดำเนินการค้าและเอกสารและพิธีการทางศุลกากร ในการส่งสินค้า รวมทั้งเรื่องต่างๆ ตามบริษัทฯ ไทย
 - สำเนาบันรองประจ้าด้วยประชานนของคนไทย
 - สำเนาบันรองประจ้าด้วยประชานนของคนไทย
- หนังสือมอบอำนาจของนิรชักที่ม่า มอบอำนาจให้คืนไทย (ชื่อ - หลัก) เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมทั้งดำเนินธุรกรรม
 - สำเนาบันรองประจ้าด้วยประชานนของคนไทย

- นี่ ต้องแก้ไข.....
 ไม่มี
 นี่ ต้องแก้ไข.....
 ไม่มี

- นี่ ต้องแก้ไข.....
 ไม่มี
 นี่ ต้องแก้ไข.....
 ไม่มี
 นี่ ต้องแก้ไข.....
 ไม่มี
 นี่ ต้องแก้ไข.....
 ไม่มี

**ประมวลกิจกรรมการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามของ
“โครงการพัฒนาคน ชุมชน และพื้นที่การค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน”**

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
9/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการด้วยอาจารย์สิทธิพร ภู่ริศ อาจารย์วรรณท妮 รุ่งเรืองสภากุล อาจารย์จักรพันธุ์ โอพารวิชชาติ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่มาเก็บแบบสำรวจ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
9/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องทางบ้านแม่สามແลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามແลบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
9/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องทางบ้านแม่สามແลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามແลบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
10/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องทางบ้านแม่สามແลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามແลบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
10/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องทางบ้านแม่สามແลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามແลบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องทางบ้านแม่สามແลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามແลบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/3/51	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องทางบ้านแม่สามແลบ หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สามແลบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
12/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณพิน ปิงกุล เจ้าหน้าที่ทหารประจำค่ายตรวจพิทักษ์ป่า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
13/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณสิพากรณ์ จักรบุตร หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเส้าหิน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเส้าหิน ตำบลเส้าหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
14/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณมนู เที่ยงธรรม เจ้าหน้าที่ประจำค่ายศูนย์การแม่สอด จังหวัดตาก ณ ค่ายศูนย์การแม่สอด จังหวัดตาก
14/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์พ.ต.ท.ณัฐวุฒิ แสงเดือน นายค่ายตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด ณ ค่ายตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
15/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางจากอำเภอแม่สอด จังหวัดตากกลับจังหวัดเชียงใหม่
26/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยซึ่งประกอบด้วยอาจารย์สิทธิพร ภู่ริศ อาจารย์วารรณานี รุ่งเรืองสกากุล อาจารย์จักรพันธุ์ โอพาริกชาติเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ ไปอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
27/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์พ.ต.ท.ณัฐวุฒิ ตัมมะพุด เจ้าหน้าที่ประจำค่ายตรวจคนเข้าเมืองแม่สาย ณ ค่ายตรวจคนเข้าเมืองแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และดูงานการตรวจคนเข้า-ออก ณ ค่ายพรมแดนแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
27/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณชูชัย อุดมโภชน์ นายค่ายศูนย์การแม่สาย ณ ค่ายศูนย์การแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
27/3/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางจากอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายกลับจังหวัดเชียงใหม่
9/4/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยซึ่งประกอบด้วยอาจารย์สิทธิพร ภู่ริศ อาจารย์วารรณานี รุ่งเรืองสกากุล อาจารย์จักรพันธุ์ โอพาริกชาติ อาจารย์วัชรพล คงเที่ยง คณานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
10/4/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลที่บ้านแม่สามแอบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
10/4/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณอรุรวรชร์ รัตนวงศ์ หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านแม่สามแอบ ณ สถานีอนามัยบ้านแม่สามแอบ อำเภอสบเมย จังหวัด

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
	แม่ห้องสอน
10/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณพัน สาลิกานนท์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่สามแอบ อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
11/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณสุพัฒน์ ตาสิงห์ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ย่วน ตำบลแม่ย่วน อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ย่วน ตำบลแม่ย่วน อำเภอ สนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ บ้านของคุณสวัสดิ์
12/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณอามพล อากิตย์รุ่งโรจน์ ประธานหอการค้าสายใต้ อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ บ้านของคุณอามพล
14/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณธรรนรงค์ เพ็ญศรี ผู้ใหญ่บ้านบ้านประตุเมือง หัวยตันหนุน อำเภอชุมย่วน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ วัดประตุเมือง หัวยตันหนุน อำเภอชุมย่วน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
15/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์ดำเนินการสำรวจบ้านพ ปลูกจิน เจ้าหน้าที่สำรวจประจำสถานีสำรวจบ้านน้ำเพียงดิน ตำบลพานบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
15/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณธีระพงษ์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทรายขาว อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ บ้านของคุณธีระพงษ์
16/4/51	● คณานักวิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ บ้านรักไทย อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
16/4/51	● คณาวิจัยสัมภาษณ์คุณจิ่ง ภรรยาผู้ใหญ่บ้านบ้านรักไทย ซึ่งประกอบอาชีพค้าขายของชำ ณ บ้านของคุณจิ่ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
16/4/51	● คณาวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลที่ช่องทางนาป่าแกปก บ้านรักไทย อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
16/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจ ไวน์ และร้านขายของชำ ณ บ้านรักไทย อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
18/4/51	● คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณเดชา เยาวโถชา ประธานสหกรณ์หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทุ่งกองมู จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ สหกรณ์

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
	หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทุ่งกองมู จำกัด
18/4/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณชัยเดช สุทินกร ผู้ใหญ่บ้านบ้านต่อแพ ตำบลแม่เจา หมู่ที่ 8 อำเภอชุมยวน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ บ้านของ คุณชัยเดช
18/4/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางกลับจังหวัดเชียงใหม่
11/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยซึ่งประกอบด้วยอาจารย์สิทธิพิร ภู่นริศ อาจารย์วรรัตน์ รุ่งเรืองสกากุล อาจารย์จักรพันธุ์ โอบาริกชาติ คณานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณคำนาจ คงธรรม ผู้จัดการห้างหุ้นส่วน เอทีที อิมปอร์ตเอ็กซปอร์ต ณ โรงแรมริเวอร์ไซร์สอร์ท อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-พม่า ณ โภดังของห้างหุ้นส่วน เอทีที อิมปอร์ตเอ็กซปอร์ต อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่เกอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
13/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณประจิม คงดี นายอำเภอสนมเมย ณ ที่ว่าการอำเภอสนมเมย อำเภอสนมเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
13/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์คุณเดชา สัตถาผล นายอำเภอแม่สะเรียง ณ ที่ว่าการอำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
13/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ ที่ว่าการอำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
14/5/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางจากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลับจังหวัดเชียงใหม่
16/7/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัย เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
17/7/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-พม่า ณ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
18/7/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยติดต่อเรื่องสถานที่เพื่อใช้อบรมกฎหมายด้านการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 1 รวมทั้งประสานงานผู้ประกอบการและบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าร่วมอบรมกฎหมายดังกล่าว และเดินทางจากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลับจังหวัดเชียงใหม่
10/8/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ คณานักวิจัย และวิทยากรเดินทางจากกรุงเทพฯและจังหวัดเชียงใหม่ไปอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อเตรียม เวทีการอบรมกฎหมายด้านการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 1 ณ ห้องประชุมชั้น 2 อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
11/8/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ คณานักวิจัย และวิทยากรเข้าร่วมการอบรมกฎหมายด้านการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 1 ณ ห้องประชุมชั้น 2 อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12/8/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ คณานักวิจัย และวิทยากรเดินทางจากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลับจังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพฯ
29/9/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัย เดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
30/9/51- 1/10/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-พม่า ณ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2/10/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางจากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลับจังหวัดเชียงใหม่ และเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปกรุงเทพฯเพื่อประชุม สรุปงานกับที่ปรึกษาโครงการฯ
3/10/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ และคณานักวิจัยประชุมเพื่อสรุปความคืบหน้าของโครงการวิจัย ณ ห้องประชุมร้านโอดมาร์ชันทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4/10/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
5/10/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางจากกรุงเทพฯเพื่อกลับจังหวัดเชียงใหม่
20/10/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ คณานักวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยเดินทางจากกรุงเทพฯ และจังหวัดเชียงใหม่ไปอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อเตรียม เวทีการจัดการองค์ความรู้ด้านการค้าชายแดนอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ ห้องประชุมชั้น 2 อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะดังกล่าววัดจัดขึ้นภายใต้ความร่วมมือระหว่างอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และโครงการพัฒนาคน ชุมชน และพื้นที่การค้าชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
21/10/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ คณานักวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยเข้าร่วมเวทีการจัดการองค์ความรู้ด้านการค้าชายแดนอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ ห้องประชุมชั้น 2 อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อรับฟังสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการค้าชายแดนในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัด แม่ฮ่องสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ภาคประชาชน (ผู้ประกอบการค้าชายแดน) เป็นต้น
22/10/51	<ul style="list-style-type: none"> ที่ปรึกษาโครงการฯ คณานักวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัยเดินทางจากอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลับจังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพฯ
30/11/51	<ul style="list-style-type: none"> คณานักวิจัยเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเก็บข้อมูลการค้าชายแดน ณ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

รายนามเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ภายใต้“โครงการพัฒนาคน ชุมชน และพื้นที่การค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน”

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน/องค์กร
● ภาคราชการ		
1	คุณเดชา สำราญ	● นายสำราญ สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2	คุณจำลอง ปีอกแก้ว	● ผู้ประสานงานป้าไม้สำราญ สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3	คุณนพัฒน์ จันทรินทร์	● ปลัดสำราญฝ่ายความมั่นคง สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
4	คุณบูรณ์ อินธิรัตน์	● ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการส่งออกภาคเหนือ (เชียงใหม่) ศูนย์ส่งเสริมการส่งออกภาคเหนือ (เชียงใหม่) สำราญเมือง จังหวัดเชียงใหม่
5	คุณทักษะ ศรีประเสริฐ	● นายค่านศุลกากรแม่สำราญ สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
6	พ.ต.ต.ชนคร แตงแก้ว	● นายค่านศุลกากรเข้าเมืองแม่สำราญ สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
7	พ.อ. บุญยืน อินกว่าง	● ผู้บังคับการกรมทหารพวนที่ 36 ค่ายเทพสิงห์ ตำบลบ้านกาด สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
8	พ.ต.อ.รังสิต โลไทยวงศ์	● ผก.สตานีภูธรแม่สำราญ สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
9	พ.ต.ท. บุญทัศน์ ประดิษฐ์	● สารวัตรสถานีตำรวจนครท่าตາผ่าง สำราญ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
10	คุณสมชาย ปรางนาก	● หัวหน้าเขตต่อนรักษาพันธุ์ป่าสานะวิน
11	คุณเอกชัย บัญญัติโลก	● เจ้าพนักงานป้าไม้ 5 สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขาแม่สำราญ (ส่วนอนุรักษ์และป้องกัน

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน/องค์กร
		ทรัพยากร) อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12	คุณสาวก ทองคำจันทร์	<ul style="list-style-type: none"> หัวหน้าหน่วยป่าไม้ห้วยสิงห์
13	คุณปทุม กาวิละ	<ul style="list-style-type: none"> นักวิชาการพัฒนาระบบ สำนักงานพัฒนาระบบจังหวัดแม่ฮ่องสอน
14	คุณจรัส พรมมา	<ul style="list-style-type: none"> นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเส้าหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
15	คุณละติน คำอ้าย	<ul style="list-style-type: none"> กำนันตำบลเส้าหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
16	คุณอัมพล เด่นโภชา	<ul style="list-style-type: none"> กำนันตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
● ภาควิชาการ		
17	คุณวีระวัฒน์ ตันปีชาติ	<ul style="list-style-type: none"> กรรมการและเลขานุการมูลนิธิพิทักษ์ประชาชาติ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาคน ชุมชน และพื้นที่การค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
18	รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร	<ul style="list-style-type: none"> รองศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาคน ชุมชน และพื้นที่การค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
19	คุณบงกช นาภาอัมพร	
● ภาคประชาชน		
20	คุณสวัสดิ์ ไชยพูน	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ประกอบการค้าชายแดนอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
21	คุณอำนาจ คงธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ประกอบการค้าชายแดนอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
22	คุณจันทร์ตัน สุทัน	<ul style="list-style-type: none"> ห้างหุ้นส่วนจำกัดแม่สะเรียงชิปปิ้ง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
23	คุณจุฑารัตน์ ดวงสุภา	<ul style="list-style-type: none"> ห้างหุ้นส่วนจำกัดแม่สะเรียงชิปปิ้ง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน/องค์กร
24	คุณสมม์ชา ໂຮຈັດນິ	● บริษัทส.ประภาคาร จำกัด
25	คุณบุญ พงษ์มา	● ทนายความตีนเปล่าประจำคลินิกกฎหมายชาวบ้าน (ด้านสถานะและสิทธิบุคคล) อำเภอแม่อย จังหวัดเชียงใหม่
26	คุณไสเดง แก้วธรรม	● ทนายความตีนเปล่าประจำคลินิกกฎหมายชาวบ้าน (ด้านสถานะและสิทธิบุคคล) อำเภอแม่อย จังหวัดเชียงใหม่
27	คุณสุ ดวงใจ	● ทนายความตีนเปล่าประจำคลินิกกฎหมายชาวบ้าน (ด้านสถานะและสิทธิบุคคล) อำเภอแม่อย จังหวัดเชียงใหม่
● ภาคสื่อสารมวลชน		
28	คุณเนาวรัตน์ ศรีแก้วเลิศ	สวท.แม่สะเรียง กรมประชาสัมพันธ์